

ФОНД НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА

**ИЗВЕШТАЈ
ЗА РАБОТАТА НА ФОНДОТ НА ПЕНЗИСКОТО
И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА
МАКЕДОНИЈА ВО 2014 ГОДИНА**

Скопје, април 2015 година

СОДРЖИНА	
I. ВОВЕД	3
II. СТАТИСТИЧКИ ПОДАТОЦИ	7
1. Број на осигуреници	7
2. Број на корисници на пензија	11
3. Корисници на најнизок износ на пензија	16
4. Корисници на паричен надоместок со преостаната работна способност	18
5. Корисници на паричен надоместок за телесно оштетување	20
6. Учество на расходите за пензиско и инвалидско осигурување во бруто домашниот производ	20
III. УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПЕНЗИИТЕ	22
IV. ФИНАНСИСКО РАБОТЕЊЕ НА ФОНДОТ	28
1. Приходи на Фондот	29
2. Расходи на Фондот	35
3. Финансиски резултат	41
4. Акции и удели	42
5. Наплата на заостанатите неисплатени придонеси	43
6. Информирање	44
V. ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВАТА И СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРУВАЊЕ	49
1. Решавање на барања во прв степен	49
2. Извештај за работата на Одделението за норматива и примена на правни прописи и за постапување по претставки во 2014 година	53
3. Остварување на правата според меѓународни договори за социјално осигурување	55
4. Работа на Комисијата за оцена на работната способност	59
5. Матична евиденција	65
6. Исплата на пензии	67
7. Имотно правно работење	69
8. Органи на управување на Фондот	71
1. Управен одбор	71
2. Директор	73
9. Стручна служба на Фондот	74
1. Човечки ресурси	74
2. Работа на Отсекот за актуарство	79
3. Работа на Одделението за внатрешна ревизија	80
4. Буџетска контрола	82
5. Јавни набавки	84
6. Солидарен фонд	87
10. Информатички систем	90
11. Стопанисување со имотот на Фондот и општествен стандард на корисниците на пензија	94
VI. ЗАКЛУЧОК	98

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА ФОНДОТ НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА ВО 2014 ГОДИНА

I. ВОВЕД

Пензиското и инвалидско осигурување зазема значајно место во целокупниот општествен, социјален и политички живот на Република Македонија. Вкупните економски, социјални и демографски движења во општеството влијаат на развојот на пензискиот систем на секоја земја, а неговото значење се изразува преку бројот на осигуреници кои плаќаат придонес за пензиско и инвалидско осигурување, бројот на корисниците на пензија, како и учеството на расходите за пензиско и инвалидско осигурување во бруто домашниот производ.

Извештајот за работа на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија содржи поединечни и сеопфатни податоци со образложенија и коментари за остварените резултати од спроведувањето на пензиското и инвалидско осигурување во Република Македонија. Исто така, во Годишниот извештај се дадени статистички податоци за остварените права од пензиското и инвалидско осигурување, финансиски податоци за работењето на Фондот, податоци за решавање на правата од пензиското и инвалидско осигурување, матичната евиденција, општествениот стандард на корисниците на пензија и други податоци. Активностите на Фондот се многубројни и истите имаат влијание врз целата повозрасна популација во Републиката, а индиректно и врз членовите на нивните семејства.

Системот на пензиското и инвалидско осигурување во Република Македонија функционира како задолжително пензиско и инвалидско осигурување врз основа на меѓугенерациска солидарност (Прв столб), задолжително капитално финансирано

пензиско осигурување (Втор столб) и доброволно пензиско осигурување врз основа на индивидуално капитализирано штедење (Трет столб).

Во Првиот и Вториот столб од пензискиот систем, задолжително се опфатени сите работници по основ на работен однос и вршење на дејност, а Третиот столб е на доброволна основа.

Работите од надлежност на Фондот, во 2014 година се извршени согласно, Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување, Буџетот на Фондот, Програмата за работа на Управниот одбор на Фондот и Стратегискиот план на Фондот.

Во рамките на пензиското и инвалидско осигурување, својата социјална сигурност ја остваруваат 307.192 корисници на права од пензиското и инвалидско осигурување односно 296.215 корисници на пензија, 10.867 корисници на паричен надоместок за телесно оштетување и 110 корисници на паричен надоместок со преостаната работна способност или 14,9% од вкупното население на Република Македонија во 2014 година (оценети 2.069.761), а учеството на вкупните расходи за пензиското и инвалидско осигурување (54.017,44 милиони денари) во бруто домашниот производ (518.380,00 милиони денари) изнесува 10,4 %, додека за исплата на пензии 8,5% .

Органи на управување на Фондот се Управниот одбор и Директорот на Фондот. Според член 156 став 2 од Закон за пензиското и инвалидското осигурување („Сл. весник на РМ“ бр.98/2012 година), Управниот одбор на Фондот брои седум члена кои ги именува Владата на Република Македонија со мандат од четири години. Од овој број два члена се по предлог на Владата на Република Македонија и пет члена се именувани на предлог од: Министерството за труд и социјална политика еден претставник, од Министерството за финансии еден претставник, од Репрезентативниот синдикат член на Економско-социјалниот совет еден претставник, од Репрезентативното здружение на работодавачите член на

Економско-социјалниот совет еден претставник и од Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија еден претставник.

Исто така, треба да се напомене дека во 2012 година согласно членот 120 од Закон за пензиското и инвалидското осигурување, стапката на придонесот кој се распределува за Вториот пензиски столб изнесува 6% од основицата за плаќање на придонесот утврдена со закон, а за Првиот се распределува 12% од вкупната стапка од 18% од уплатениот придонес.

На крајот од 2014 година, бројот на осигуреници изнесуваше 536.191, додека бројот на корисниците на пензија изнесуваше 296.215 корисници (заедно со минималните земјоделски и воени корисници), или во сооднос 1,81 осигуреник на 1 пензионер.

Во 2014 година Фондот оствари вкупни приходи во износ од 53.780,68 милиони денари и вкупни расходи во износ од 54.017,44 милиони денари, односно расходи над приходи од 236,76 милиони денари. На финансиското работење на Фондот во 2014 година влијаеше неостварување на предвидените макроекономски индикатори. Од тие причини е изготвен и усвоен Ребаланс на буџетот на Фондот.

Во 2014 година, Фондот изврши усогласување на пензиите од 5% односно 600 денари во номинален износ од февруари за сите пензионери кои остварија право на пензија заклучно со февруари 2014 година што имаше влијание врз одржувањето на реалната вредност на пензиските примања.

Со извршеното усогласување на пензиите, просечната пензија во декември 2014 година (од работничко право) изнесуваше 12.460 денари и во однос на 2013 година (11.819) е повисока за 5,4%, а заедно со минималните земјоделски и воени пензии, просечната пензија во 2014 година изнесуваше 12.487 денари, а во 2013 година истата изнесуваше 11.845 денари и е зголемена за 5,4%.

И во 2014 година, Фондот водеше рестриктивна кадровска политика согласно антикризните мерки на Владата на Република Македонија, да нема нововработени

на упразнетите места по основ на пензионирање и останати основи согласно Законот за работни односи.

Со примена на Проектот за техничка поддршка за дизајнирање на новите деловни процеси за остварување на правата и исплата на пензиите, во 2014 година значително е скратен рокот за решавање на правата од пензиското и инвалидско осигурување и исплатата на пензиите.

Фондот, во 2014 година, исплатуваше пензии на вкупно 296.215 корисници на пензија (со воени и минимални земјоделски), со просечен месечен износ на расходи во износ од 3.661 милион денари во нето износ и 452 милиони денари придонес за здравствено осигурување, или заедно 4.183 милиони денари.

Во 2014 година, согласно законските прописи за продажба на акциите и уделите што ги поседува Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, врз основа на Законот за трансформација на претпријатијата со општествен капитал, Управниот одбор на Фондот, на предлог на Комисијата за акции и удели, донесе повеќе одлуки за реализација на продажба на акциите и уделите на Фондот со претходна согласност донесена од Владата на Република Македонија.

И во 2014 година, Фондот активно учествуваше во спроведувањето на проектот на Владата на Република Македонија за “Бањско-климатска рекреација за корисниците на пензија“. Поднесувањето на барањата, како и електронската обработка на истите се вршеше во Фондот, а потоа истите беа доставувани до надлежната Комисија за рангирање на поднесените барања при Министерството за труд и социјална политика. По извршеното рангирање од страна на Комисијата, до Фондот беа доставени списоци со корисници на пензија на кои им беше одобрено користење на услугата. Стручната служба на Фондот писмено (по пошта) и телефонски преку Кол-центарот, ги известуваше корисниците на пензија, а истовремено списоците беа објавени и на веб-страницата на Фондот. На корисниците на кои им беше одобрено бањско –климатска рекреација, Фондот им

дозначуваше средства за превоз на нивните трансакциски сметка што ги надоместуваше од Министерството за труд и социјална политика.

II. СТАТИСТИЧКИ ПОДАТОЦИ

1. Број на осигуреници

Врз основа на матичната евиденција на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија со состојба декември 2014 година евидентирани се 93.246 обврзници и 536.191 осигуреник со задолжително пензиско и инвалидско осигурување.

Табела бр. 1: Број на осигуреници и обврзници во декември 2014 година;

Реден број	Филијали	Обврзници	Осигуреници
1	Берово	1.234	4.193
2	Битола	5.047	32.024
3	Баландово	588	3.105
4	Велес	2.772	14.151
5	Виница	698	4.865
6	Гевгелија	1.982	11.909
7	Гостивар	4.155	13.159
8	Дебар	788	2.765
9	Делчево	956	6.079
10	Демир Хисар	512	1.864
11	Кавадарци	2.367	17.112
12	Кичево	2.046	8.959
13	Кочани	2.209	11.453
14	Кратово	283	1.667
15	Крива Паланка	756	4.561
16	Крушево	536	1.379
17	Куманово	4.098	21.162
18	Македонски Брод	321	1.385
19	Неготино	1.439	5.886
20	Охрид	2.894	16.537
21	Прилеп	6.613	23.571
22	Пробиштип	558	3.706
23	Радовиш	1.710	5.938
24	Ресен	1.116	3.667

25	Свети Николе	1.283	4.890
26	Струга	2.528	10.859
27	Струмица	5.824	21.121
28	Тетово	6.347	25.653
29	Штип	2.279	23.308
30	Скопје	29.307	229.263
Вкупно		93.246	536.191

Од вкупниот број на обврзниците 93.246, на територијата на град Скопје се 29.307 или 31,4%, а од вкупниот број на осигуреници 536.191 во Скопје регистрирани се 229.263 или 42,8%.

Според податоците на Фондот, бројот на осигуреници (состојба декември 2014 година) за кои се плаќа придонес изнесува 498.910 или 93,05% од вкупниот број на осигуреници (536.191). Соодносот меѓу осигурениците кои плаќаат придонес од работничко осигурување и вкупниот број на корисници на пензија (293.860 без воени и земјоделски пензии), изнесува 1,7 вработен на еден корисник на пензија, а соодносот меѓу вкупниот број на осигуреници и корисниците на пензија изнесува 1,81 осигуреници на 1 корисник на пензија.

Табела бр.2: Број на корисници на пензија и број на вработени лица

Година	Број на вработени	Број на корисници на пензија (без воени и земјоделски корисници)	Број на корисници на пензија на 1000 вработени	Број на вработени на 1 корисник на пензија
1991	534.887	180.749	338	3,0
1992	531.083	193.294	364	2,7
1993	503.010	210.537	418	2,4
1994	468.632	216.834	463	2,2
1995	427.658	219.307	513	2,0
1996	403.820	222.727	552	1,8
1997	381.723	227.099	596	1,7
1998	370.869	232.216	626	1,6
1999	374.025	235.839	631	1,6
2000	367.162	241.221	657	1,5
2001	351.009	247.200	704	1,4

2002	332.728	249.421	750	1,3
2003	321.105	254.262	775	1,3
2004	348.212	260.075	747	1,3
2005	348.500	265.152	761	1,3
2006	394.882	269.681	714	1,5
2007	424.338	272.386	693	1,6
2008	451.491	273.281	654	1,7
2009	475.780	273.977	576	1,7
2010	466.280	273.751	587	1,7
2011	489.608	277.441	567	1,8
2012	507.061	282.334	557	1,8
2013	526.909	289.114	549	1,8
2014	536.191	293.860	548	1,8

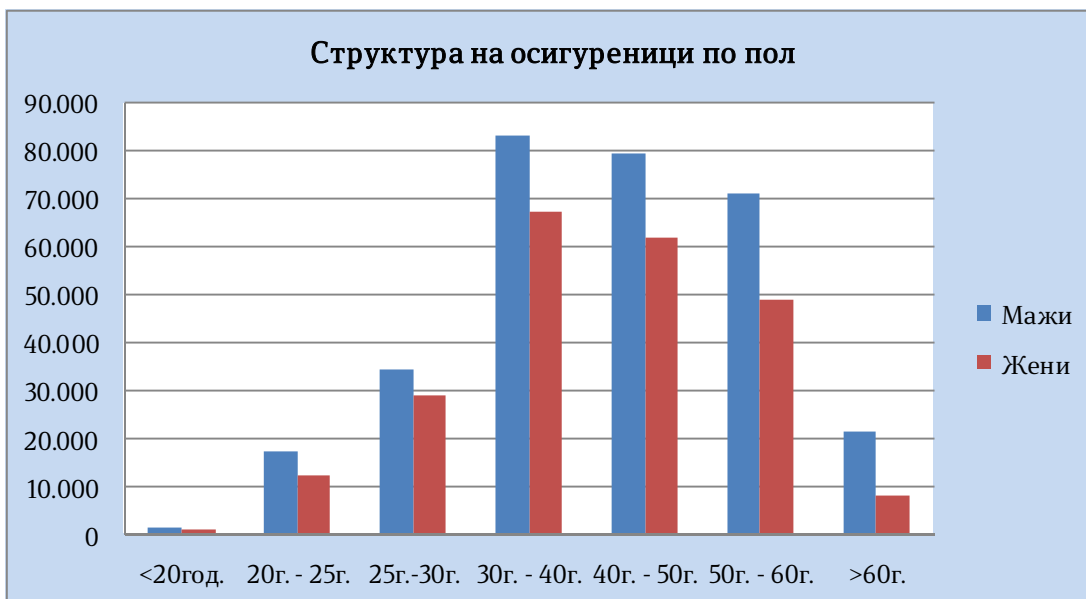
*покрај овие корисници на пензија од работничко осигурување Фондот на пензиското и инвалидското осигурување исплаќа и воени и земјоделски пензии и заедно со нив вкупниот број на корисници на пензија изнесува 296.215 корисник на пензија

Бројот на регистрирани осигуреници во декември 2014 година изнесува 536.191 осигуреник, и истиот во споредба со бројот на осигурениците во декември 2013 година од 526.909 е зголемен за 9.282 осигуреници, а бројот на осигуреници за кои се плаќа придонес е зголемен од 485.567 во 2013 година на 498.910 осигуреници во декември 2014 година, или повеќе за 2,7%.

Бројот на осигурениците, корисниците на пензија и нивниот сооднос е даден во следниот графикон:

Структура на осигурениците по пол во декември 2014 година е дадена во следниот графикон:

Од вкупниот број на осигуреници во 2014 година, 79.310 осигуреници се мажи и 61.959 жени на возраст од 40-50 години, а од 50-60 годишна возраст бројот на осигуреници мажи изнесува 71.310 и жени 48.903. Од анализираните податоци

произлегува дека бројот на корисниците на пензија се очекува да бележи пораст во идниот период.

Старосната структура на осигурениците во декември 2014 година е дадена во следниот графикон:

2. Корисници на пензија

Бројот на корисниците на пензија од работничко осигурување, воени и земјоделски пензии со состојба 31.12.2014 година, изнесува 296.215 корисници, од кои 176.157 корисници на старосна пензија, или 59,5% од вкупниот број на корисници на пензија; 41.245 корисници на инвалидска пензија, или 13,9%, 76.458 корисници на семејна пензија, или 25,8%, 1.710 корисници на воени пензии или 0,6% и 645 корисници на земјоделски пензии или 0,2%.

Табела бр.3: Број на корисници на пензија во декември 2013 и 2014 година

Вид на пензија	Корисници на пензија 31.12.2013	Корисници на пензија 31.12.2014	Зголемување/намалување	Индекс 2014/2013
Старосна	169.362	176.157	6.795	104
Инвалидска	42.741	41.245	-1.496	96,5
Семејна	77.011	76.458	-553	99,3
Воени	1.827	1.710	-117	93,6
Земјоделски	880	645	-235	73,3
Вкупно пензии:	291.821	296.215	4.394	101,5

Бројот на корисниците на пензија во 2014 година е зголемен за 4.394 корисници во однос на 2013 година, односно за 1,5% од вкупниот број на корисниците на пензија, како резултат на зголемениот број на поднесени и решени барања за остварување право на старосна пензија.

Пораст на бројот на корисниците на пензија во 2014 година е остварен кај корисниците на старосна пензија за 6.795 нови корисници, или за 4,0%, кај корисниците на инвалидска пензија е забележано намалување за 1.469 корисници, или 3,5% и кај корисниците на семејна пензија има намалување за 117 нови корисници, или 0,7% во однос на истите во 2013 година.

Во Фондот се исплатуваат пензии и за 1.710 корисници на воена пензија и 645 корисници на минимална земјоделска пензија, со кои вкупниот број на корисници на пензија на крајот на годината изнесува 296.215 корисници. Покрај тоа, Фондот исплаќа и надоместок за телесно оштетување за 10.867 корисници, од кои 1.973 се корисници на телесно оштетување како единствено право од пензиското и инвалидско осигурување.

Бројот на корисници на пензија во 2014 година (заедно со минималните земјоделски и воени пензии) е поголем за 4.394 корисници на пензија во однос на

2013 година, или 1,5%, и тоа, заради намалувањето на минималните земјоделски пензии за 235 корисници и за 117 корисници на воени пензии. Овие корисници и во иднина ќе се намалуваат со природен одлив, поради тоа што затекнатите корисници своето право го оствариле според законски прописи кои веќе не се применуваат, а нови права не се остваруваат.

Структурата на корисниците на пензија по видови на пензија е следна:

Приливот на нови корисници на старосна пензија од 1998 до 2014 година е даден во следниот графикон:

Табела бр.4: Стапка на пораст на корисниците на пензија од 1991-2014 година според видот на пензија

Период	Нови корисници на старосна пензија	Нови корисници на инвалидска пензија	Нови корисници на семејна пензија	Вкупно
1992-1991	7,8	7,4	5,0	6,9
1993-1992	11,6	6,9	5,2	8,9
1994-1993	2,5	3,7	3,5	3,0
1995-1994	-0,3	2,3	3,3	1,1
1996-1995	0,7	2,0	3,0	1,6
1996-1991	23,6	24,1	21,7	23,2
1997-1996	1,0	3,1	3,1	2,0
1998-1997	0,9	3,7	3,0	2,3
1999-1998	1,2	1,7	2,3	1,6
2000-1999	3,0	0,9	2,0	2,3
2001-2000	3,3	0,1	2,8	2,5
2002-2001	1,0	-0,2	1,5	0,9
2003-2002	2,6	-0,5	2,6	1,9
2004-2003	3,6	-1,2	2,4	2,3
2005-2004	3,6	-2,7	2,1	2,0
2006-2005	2,8	-1,6	1,8	1,7
2006-1996	25,5	4,1	26,1	21,1
2007-2006	2,2	-2,7	1,1	1,0
2008-2007	-0,3	1,1	1,0	0,3
2009-2008	0,3	-1,3	1,2	0,3
2010-2009	1,2	-3,8	-0,3	-0,1
2011-2010	2,7	1,9	1	1,3
2012-2011	3,9	-2,8	0,1	1,8
2013-2012	4,5	-2,1	0,5	2,4
2014-2013	4,0	-3,5	-0,7	1,6

Зголемувањето на бројот на корисниците на пензија од 1992-2014 година е дадена во следниот графикон:

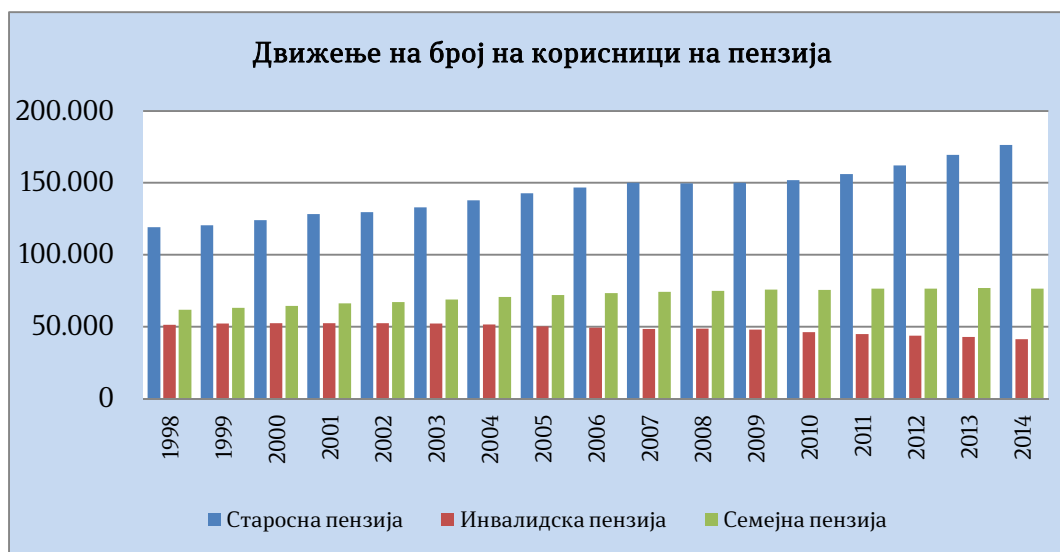
Приливот на корисниците на инвалидска пензија и во 2014 година се намали како и во претходните години заради измените во законот за пензиско и инвалидско осигурување.

Табела бр. 5: Движење на бројот на корисниците на пензија од работничко осигурување, по години:

Година	Старосна пензија	Инвалидска пензија	Семејна пензија	Вкупно
1991	94.676	38.206	47.867	180.749
1992	102.021	41.030	50.243	193.294
1993	113.799	43.867	52.871	210.537
1994	116.617	45.472	54.745	216.834
1995	116.241	46.509	56.557	219.307
1996	116.560	47.431	58.254	222.245
1997	118.148	48.909	60.042	227.099
1998	119.194	51.208	61.814	232.216
1999	120.574	52.060	63.205	235.839
2000	124.210	52.549	64.462	241.221
2001	128.322	52.619	66.259	247.200
2002	129.648	52.514	67.259	249.421
2003	133.008	52.237	69.022	254.267
2004	137.840	51.589	70.646	260.075
2005	142.827	50.180	72.145	265.152
2006	146.852	49.364	73.465	269.681
2007	150.075	48.364	74.257	272.696
2008	149.682	48.562	75.037	273.281
2009	150.092	47.947	75.937	273.976
2010	151.894	46.118	75.739	273.715
2011	156.016	44.895	76.530	277.441

2012	162.086	43.648	76.600	282.334
2013	169.362	42.741	77.011	289.114
2014	176.157	41.245	76.458	293.860

Графички приказ на движењето на бројот на корисниците на пензија

Според дадениот графикон, произлегува дека во пораст е бројот на корисниците и во 2014 година повеќе од една половина, или 59,9% од вкупниот број корисници на пензија, се корисници на старосна пензија, а другиот дел се однесува на корисници на семејна и инвалидска пензија

3. Корисници на најнизок износ на пензија

Табела бр. 6: Број и висина на пензијата на корисниците на најнизок износ на пензија

	Број на корисници	Износ на пензија (денари)
Прва група		
Пензии остварени до 31.12.1996	3.973	9.731,00
Пензии остварени од 1997-2001	754	8.220,00
Пензии остварени по 2001	4.163	8.729,00

Вкупно прва група (над35 години маж и над 30 години жена)	8.890	
Втора група		
Пензии остварени од 31.12.1996	5.834	9.500,00
Пензии остварени од 1997-2001	1.710	7.692,00
Пензии остварени по 2001	7.029	8.174,00
Вкупно втора група (над 25 години маж и над 20 години жена)	14.573	
Трета група		
Пензии остварени до 31.12.1996	14.779	9.204,00
Пензии остварени од 1997-2001	6.408	7.162,00
Пензии остварени по 2001	24.298	7.620,00
Вкупно трета група (до 25 години маж и до 20 години жена)	45.485	
Вкупно:	68.948	

Најнискиот износ на пензија се определува независно од висината на пензијата определена врз основа на должината на пензискиот стаж и остварените плати. Тоа значи дека на осигуреникот му се гарантира износ на пензија кој е повисок од пензијата определена од должината на пензискиот стаж и остварените плати. Институтот најнизок износ на пензија, се заснова на принципот на социјална праведност и неговата висина зависи од должината на работниот придонес изразена преку должината на пензискиот стаж и ако истата е пониска на корисникот му се исплатува до најниската пензија.

Во Фондот, со состојба 31.12.2014 се исплаќа минимална пензија на 68.948 корисници, и тоа: 45.485 корисници или 65,97% од вкупниот број на корисници на минимални пензии, од трета група, односно со најмал пензиски стаж (до 25 години маж, односно до 20 години жена), на 14.573 корисници од втора група (над 25 години маж и над 20 години жена), или 21,14% и на 8.890 корисници на пензија од прва група (над 35 години маж и над 30 години жена), или 12,89% од вкупниот број на минимални пензии. Бројот на корисниците на најнизок износ на пензија во 2014 година во споредба со 2013 година (69.584) е намален за 0,9%, како резултат на висината на

пензиите во поголем износ на новите корисници кои правото на пензија го оствариле во 2014 година и усогласувањето на пензиите во 2014 година од февруари во износ од 600 денари.

4. Корисници на паричен надоместок со преостаната работна способност

Во Фондот, на крајот на 2014 година, имаше 110 корисници, од кои 81 за време на чекање на вработување на својата или друга соодветна работа, 6 корисници со скратено работно време и 23 корисници поради помал личен доход на друга соодветна работа.

По влегување во сила на измените на Законот за ПИО („Сл. весник на РМ“ бр. 153/2007 година), сите корисници на паричен надоместок по основ на преостаната работна способност кои имаа навршено над 50 години живот, се преведоа во инвалидска пензија по основ на намалена работна способност.

Корисниците (со утврдена промена на работно место или скратено работно време), кои немале навршено 50 години живот, останаа и понатака да работат на друга работа, или со скратено работно време, и сè уште користат парични надоместоци.

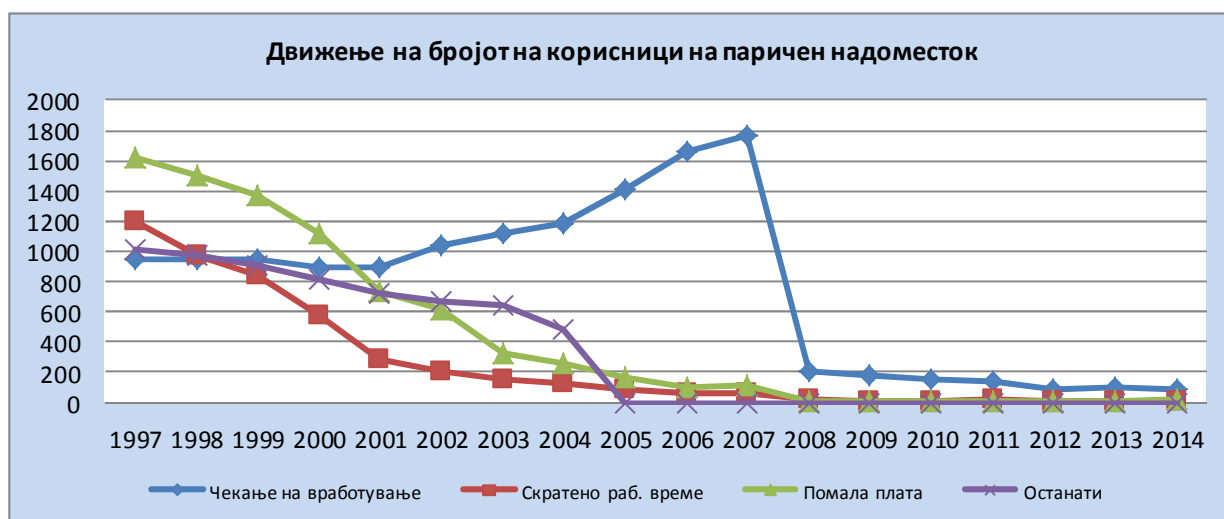
Постојните корисници на паричен надоместок до вработување, надоместок на плата за работа на друго работно место и скратено работно време, се корисници кои правото го оствариле пред 1997 година и истите како стекнато право го остваруваат во Фондот.

Табела бр.7: Број на корисници на паричен надоместок од 1997-2014 година

Вид на право година	Чекање на вработување	Скратено раб. време	Помала плата	Останати	Вкупно
1997	947	1196	1616	1016	4775
1998	946	972	1501	972	4391

1999	950	837	1364	910	4061
2000	897	573	1115	812	3397
2001	893	286	733	724	2636
2002	1035	200	616	676	2527
2003	1123	147	332	645	2247
2004	1180	130	265	488	2063
2005	1407	90	170	0	1667
2006	1659	63	106	0	1828
2007	1768	67	113	0	1948
2008	202	15	8	0	225
2009	183	14	9	0	206
2010	158	13	6	0	177
2011	145	16	10	0	171
2012	94	13	9	0	116
2013	95	13	9	0	117
2014	81	6	23	0	110

Во следната табела графички е прикажано движењето на бројот на корисниците на парични надоместоци по години:

Во 2014 година, за корисниците на парични надоместоци се исплатени средства во износ од 5,10 милиони денари а во 2013 година се исплатени средства во износ од 7,08 милиони денари, или 1,98 милиони денари помалку.

5. Корисници на паричен надоместок за телесно оштетување

Корисници на паричен надоместок за телесно оштетување се осигуреници кај кои настанало загубување, посуштествено оштетување, или позначителна онеспособеност.

Право на паричен надоместок за телесно оштетување осигуреникот стекнува независно од тоа дали се стекнал и користи некое друго право од пензиското и инвалидско осигурување.

Бројот на корисниците кои примаат паричен надоместок за телесно оштетување во 2014 година изнесуваше 10.867 корисници, од кои 1.973 корисници на единствено право и 8.894 корисник со право на пензија. Бројот на корисниците на телесно оштетување во 2014 во однос на 2013 година е намален за 286 корисници или за 2,56%.

6. Учество на расходите за пензиско и инвалидско осигурување во бруто домашниот производ

Учеството на расходите за пензиско и инвалидско осигурување, бруто домашниот производ и нивниот сооднос е дадено во следната табела:

Табелабр. 8: Расходи за ПИО, БДП и учество на расходите во БДП

Година	Вкупни расходи за ПИО	БДП	Учество на расходите за ПИО во БДП
	во милиони денари		
1990	60,87	506	12,0
1991	104	920	11,3
1992	1.337	11.794	11,3
1993	9.412	59.165	15,9
1994	18.445	146.409	12,6
1995	18.296	169.521	10,8

1996	18.925	176.444	10,7
1997	19.504	186.018	10,5
1998	20.533	194.979	10,5
1999	20.681	209.010	9,9
2000	22.942	236.389	9,7
2001	24.697	233.841	10,6
2002	25.889	243.970	10,6
2003	27.764	253.493	11,0
2004	29.117	258.751	11,3
2005	29.029	276.989	10,5
2006	31.207	298.140	10,5
2007	32.770	333.845	9,8
2008	38.733	405.014	9,6
2009	41.393	396.496	10,4
2010	42.507	425.628	10,0
2011	44.306	455.387	9,7
2012	46.227	476.072	9,7
2013	50.854	474.196	10,7
2014	54.017	518.380	10,4

Учеството на расходите за пензиско и инвалидско осигурување во 2014 година изнесува 10,4%.

Учеството на расходите за пензии во 2014 година изнесува 8,5% во однос на БДП истата година. Во однос на 2013 година кога учеството на расходите за пензиите во однос на БДП изнесуваше 8,6% во 2014 година истото е намалено за 0,1%, од причини што во 2014 година усогласувањето изнесуваше само 5% или 600 денари.

III. УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПЕНЗИИТЕ

Согласно член 37 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Сл. весник на РМ“ бр. 98/2012), секоја година се врши усогласување на пензиите. Во 2014 година согласно горенаведениот член и членот 16 од Законот за изменување и дополнување на законот за пензиското и инвалидското осигурување („Сл. весник на РМ“ бр.177/2013), се изврши усогласување на пензиите, така да пензиите остварени до февруари 2014 се усогласија за 5%, односно во номинален износ од 600 денари по корисник на пензија кои остварија право на пензија заклучно со февруари 2014 година.

Усогласувањето на пензиите во периодот од 2001 до 2014 година е прикажано во следниот преглед:

Табела бр.9: Извршено усогласување на пензиите од 2001-2014 година

Година	Усогласување на пензиите на 1 јануари	Усогласување на пензиите на 1 јули	Вкупно усогласување
2001	1,79%	-	1,79%
2002	0,63%	5,90%	6,56%
2003	2,97%	2,68%	5,72%
2004	0,80%	0,41%	1,21%
2005	-	0,40%	0,40%
2006	0,48%	2,18%	2,67%
2007	0,64%	1,04%	1,69%
2008*	13,00%	7,65%	21,66%
2009	3,50%	2,02%	5,59%
2010	0,30%	1,10%	1,40%
2011	0,75%	2,10%	2,86%

2012	0,31%	1,40%	1,71%
2013*	1,15%+5% од февруари	0,75%	7,00%
2014	5% од февруари	0,00%	5,00%

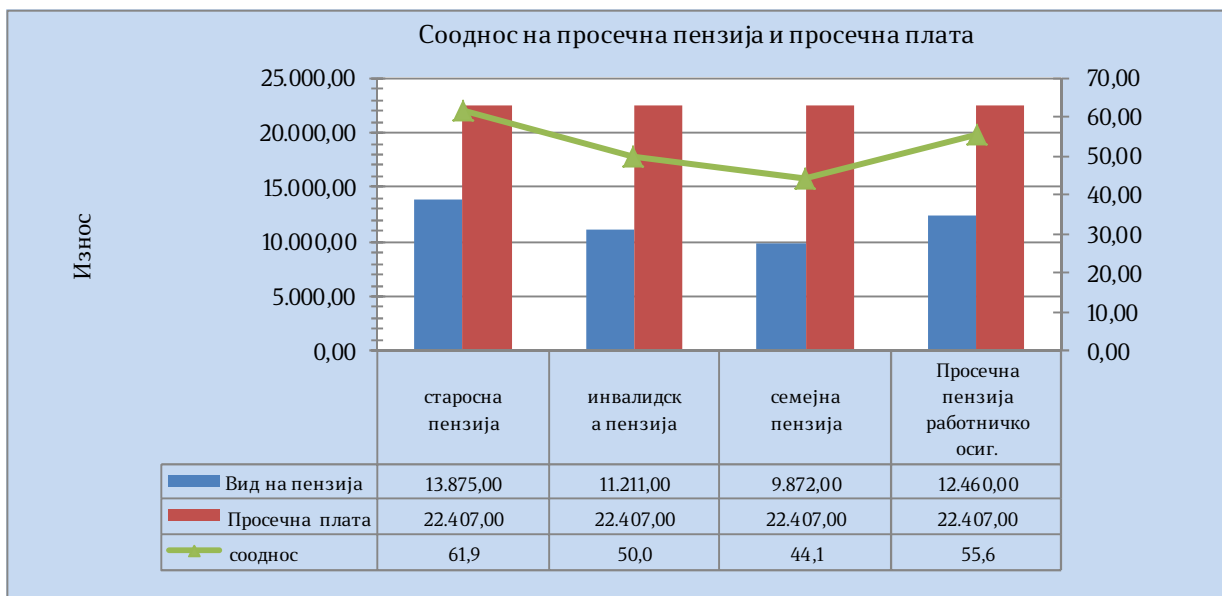
*Редовно и дополнително усогласување

Во периодот од 2001 до 2014 година, најголемо зголемување на пензиите имаше во 2008 година, поради дополнителното усогласување на пензиите со Одлука на Владата на Република Македонија и 2013 година со Законот за измена и дополна на Законот за пензиското и инвалидското осигурување, што придонесе да се зголеми реалната вредност на пензиите и да се подобри материјалната и социјалната сигурност на корисниците на пензија.

Со извршените усогласувања на пензиите, просечната пензија во декември 2014 година изнесуваше 12.487,00 денари, и истата во однос на 2013 година во износ од 11.845,00 денари е повисока за 5,4%. Зголемувањето е резултат на извршеното редовно усогласување на пензиите во 2014 година, како и на висината на пензиите на новите корисници на пензија.

Табела бр.10: Просечните пензии по видови, во декември 2013 и 2014 година изнесуваат и тоа:

Вид на пензија	2013	2014	Индекс
	во денари		
Старосна пензија	13.287	13.875	104,4
Инвалидска пензија	10.597	11.211	105,8
Семејна пензија	9.270	9.872	106,5
Земјоделска пензија	4.948	5.547	112,1
Воена пензија	19.175	19.751	103
ВКУПНО	11.845	12.487	105,4

Соодносот на исплатената просечната пензија во декември 2014 година (без воени и земјоделски пензии) од 12.460,00 денари и просечната плата исплатена за декември 2014 година во износ од 22.407,00 денари во Републиката, изнесува 55,6%, а соодносот на старосната пензија во износ од 13.875,00 денари во однос на просечната плата изнесува 61,9%.

Просечната исплатена пензија заедно со воените и минималните земјоделски пензии во декември 2014 година изнесува 12.487 денари и во однос на просечната плата изнесува 55,73, и тоа: 13.875,00 денари старосна пензија, 11.211,00 денари инвалидска пензија и 9.872,00 денари семејна пензија.

Табела бр.11: Учество на пензиите во просечната нето плата:

Година	Старосна пензија	Инвалидска пензија	Семејна пензија	Вкупна пензија
2001	70,8	53,5	50,6	61,7
2002	69,1	52,5	49,1	60,2
2003	70,4	53,7	49,9	61,4
2004	67,8	51,9	48,1	59,3
2005	64,9	49,9	45,9	56,9

2006	63,3	48,7	44,4	55,5
2007	57,6	44,4	40,2	50,5
2008	62	49,3	44,6	55
2009	55,4	44,3	39,7	49,1
2010	54,1	42,9	38,3	47,9
2011	56,5	44,5	39,6	49,9
2012	57,9	46,3	40,2	51,3
2013	61,8	49,29	43,12	55,0
2014	61,92	50,03	44,06	55,6

Учеството на сите видови пензија во однос на просечната исплатена нето плата по работник, во 2014 во однос на 2013 година, е зголемена од 55,0% на 55,6%.

Табела бр.12: Структура на корисниците на пензија по групи на износи на пензии

Групи на износ	Семејни	Структура	Инвал идски	Структура	Старосни	Структура	Земјодел ски	Структура	Воени	Структура	Вкупно	Структура
во денари		%		%		%		%		%		
до 7.162,00	8.703	11,4	2.991	7,3	11.114	6,3	640	99,2	5	0,3	23.453	7,9
7.162,00 - 9.500,00	38.458	50,3	14.379	34,9	29.803	16,9	5	0,8	0	0,0	82.645	27,9
9.500,00 - 15.000,00	22.531	29,5	17.558	42,6	73.348	41,6	0	0,0	188	11,0	113.625	38,4
15.000,00 - 24.000,00	5.971	7,8	5.602	13,6	49.875	28,3	0	0,0	1275	74,6	62.723	21,2
24.000,00 - 35.062,00	671	0,9	648	1,6	10.474	5,9	0	0,0	223	13,0	12.016	4,1
над 35.062,00	124	0,2	67	0,2	1.543	0,9	0	0,0	19	1,1	1.753	0,6
Вкупно	76.458	100,00	41.245	100,0	176.157	100,0	645	100,0	1710	100,0	296.215	100,0

Од 296.215 корисници на пензија, 23.453 корисници или 7,9% примаат пензија до 7.162,00 денари, што преставува најнизок износ на пензија од трета група на најниските износи на пензија, 82.645 корисници на пензија или 27,9% примаат од 7.162,00 до 9.500,00 денари, што претставува највисок износ од прва група на најниските пензии,

односно 113.625 корисници на пензија, или 38,4% примаат пензија во висина до 15.000,00 денари што претставува највисок износ од прва група на пензија од најниските пензии.

Табела бр.13: Број на корисници на пензија кои примаат пензија под гарантираниот најнизок износ на пензија од 7.162,00 денари, поради примање на сразмерен дел од други држави, по групи на износи.

Групи на износи денари	Корисници	Структура	Кумулатив корисници	Кумулатив структура
до 500,00	43,00	0,2	43,00	0,2
500,01-1.000,00	100,00	0,5	143	0,7
1.000,01-1.500,00	748,00	3,6	891	4,3
1,500,01-,2000,00	2.261,00	10,8	3.152	15,1
2,000,01-2,500,00	1.923,00	9,2	5.075	24,3
2.500,01-3.000,00	1.654,00	7,9	6.729	32,2
3.000,01-3.500,00	4.545,00	21,7	11.274	53,9
3.500,01-4.000,00	1.346,00	6,4	12.620	60,3
4.000,01-4.500,00	1.358,00	6,5	13.978	66,8
4.500,01-5.000,00	1.287,00	6,2	15.265	73,0
5.000,01-5.500,00	1.315,00	6,3	16.580	79,3
5.500,01-6.000,00	1.335,00	6,4	17.915	85,7
6.000,01-6.562,00	1.388,00	6,6	19.303	92,3
6.562,01<7.162,00	1.613,00	7,7	20.916	100,0
Вкупно	20.916,00	100,0		

Табела бр.14. Висина и број на корисници на најнизок износ на пензија од трета група.

Година	Најнизок износ на пензија (денари)	Корисници на најнизок износ на пензија од трета група
2000	3.362,00	16.761
2001	3.422,00	19.436
2002	3.647,00	20.565
2003	3.856,00	20.809
2004	3.903,00	21.173
2005	3.918,00	21.577
2006	4.023,00	22.142
2007	4.091,50	22.102
2008	5.262,00	22.342

2009	5.556,00	22.575
2010	5.634,00	22.357
2011	5.795,50	23.841
2012	5.895,00	22.534
2013	6.562,00	20.916
2014	7.162,00	24.575

Учеството на корисниците на најнизок износ на пензија во 2014 година (24.575) во однос на вкупниот број на корисници на пензија (296.215), изнесува 8,3%.

Табела бр.15 Висина и број на корисници по видови на пензија

Износ	Семејна	Инвалидска	Старосна	Вкупно	кумулятив
до - 7.162,00	9.110	2.995	11.348	23.453	23.453
7.162,00-7.620,00	14.365	2.093	9.573	26.031	49.484
7.620,00-7.692,00	906	285	1.015	2.206	51.690
7.692,00-8.174,00	5.091	1.418	4.269	10.778	62.468
8.174,00-8.220,00	757	152	332	1.241	63.709
8.220,00-8.729,00	5.453	1.617	3.266	10.336	74.045
8.729,00-9.204,00	8.758	6.415	6.365	21.538	95.583
9.204,00-9.500,00	3.133	2.399	4.983	10.515	106.098
9.500,00-9.731,00	3.402	2.183	3.879	9.464	115.562
9.731,00-10.000,00	2.557	2.287	5.102	9.946	125.508
10.000,01-11.000,00	4.975	4.230	13.817	23.022	148.530
11.000,01-12.000,00	4.296	2.909	13.638	20.843	169.373
12.000,01-13.000,00	2.927	2.375	12.546	17.848	187.221
13.000,01-14.000,00	2.311	1.941	12.456	16.708	203.929
14.000,01-15.000,00	2.250	1.634	11.910	15.794	219.723
15.000,01-16.000,00	1.764	1.455	11.355	14.574	234.297
16.000,01-17.000,00	1.239	1.241	9.733	12.213	246.510
17.000,01-18.000,00	830	752	6.787	8.369	254.879
18.000,01-19.000,00	700	544	5.515	6.759	261.638
19.000,01-20.000,00	565	486	4.865	5.916	267.554
20.000,01-22.000,00	1.053	864	7.720	9.637	277.191
22.000,01-24.000,00	536	424	4.295	5.255	282.446
24.000,01-26.000,00	259	296	3.452	4.007	286.453
26.000,01-28.000,00	159	171	2.662	2.992	289.445
28.000,01-30.000,00	108	107	1.906	2.121	291.566
30.000,01-35.062,00	170	113	2.613	2.896	294.462
лимит - 35.062,00	19	2	47	68	294.530

35.062,00-36.607,00	32	19	370	421	294.951
лимит-36.007,00	52	20	826	898	295.849
36.607,00-37.773,00	5	6	47	58	295.907
лимит-37.773,00	18	23	267	308	296.215
В К У П Н О	77.800	41.456	176.959	296.215	

IV. ФИНАНСИСКО РАБОТЕЊЕ НА ФОНДОТ

Со Буџетот на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија за 2014 година, како и со измените и долнувањето на Буџетот на Фондот, како составен дел на Буџетот на Републиката, планирано беше финансиското работење на Фондот да се оствари со избалансирани приходи и расходи. Како основ за остварување на баланс помеѓу приходите и расходите беа макроекономските индикатори за зголемување на приходите од придонесите за 4,4% (2,4% од предвидениот пораст на платите и 2,0% пораст на вработеноста), како и обезбедувањето средства од Буџетот на Републиката за редовните законски обврски, за транзиционите трошоци и покривање на дефицитот на Фондот. Порастот на платите е најзначаен фактор од кој се пресметува и плаќа придонесот за пензиско и инвалидско осигурување, како и порастот на вработеноста се од битно влијание при остварување на приходите на Фондот. Во делот на расходите беше проектирана редовна исплата на пензиите и законско зголемување на пензиите како и пораст на бројот на корисниците на пензија од 1,5% на годишно ниво.

На финансиското работење на Фондот влијаеше стапката на придонес за пензиско и инвалидско осигурување која во 2014 година изнесуваше 18% согласно Законот за придонеси од задолжителното социјално осигурување, како и преземените мерки на Фондот за наплата на заостанатите неплатени придонеси заклучно со 2008 година.

Од преземените мерки во делот на наплатата на заостанатите неплатени придонеси за периодот до 31.12.2008 година, наплатени се средства во износ од 514,96 милиони денари.

Исто така, со Заклучок на Владата на Република Македонија, а согласно Законот за претворање на побарувањата на Република Македонија по основ на јавни давачки во траен влог за ЈП Македонски шуми п.о.-Скопје, во февруари 2014 година, уплатени се средства во износ од 149,16 милиони денари на име придонес за ПИО и 175,22 милиони денари за камата по основ на ненавремено плаќање на придонесите од плата, или вкупно 324,38 милиони денари.

Со средствата што се остварија од придонесите, како и со дозначените средства од Буџетот на Републиката, од продажбата на акции и удели со кои располага Фондот, од приходите од акцизи и другите неданочни приходи, Фондот во 2014 година оствари вкупни приходи во износ од 53.780,68 милиони денари. Со овие и со пренесените средства од 2013 година (757,56 милиони денари), Фондот изврши вкупни расходи во износ од 54.017,45 милиони денари.

Фондот и во 2014 година, редовно ја вршеше исплатата на пензиите во воспоставените рокови, во првата недела од месецот за претходниот месец, со користење и на позајмица од Буџетот на Републиката, која ја враќаше по исплатата на пензиите и акумулирањето на средствата од придонесите.

Вкупните приходи на Фондот во однос на планираните средства со Буџетот на Фондот за 2014 година, се остварени во 98,9%, а во споредба со 2013 година истите се повисоки за 5,3%, заради зголемените трансферни средства за покривање на тековниот дефицит, додека вкупните расходи се на ниво на планираните средства со Буџетот или 99,4%, а во споредба со 2013 година истите се повисоки за 6,2%.

1. Приходи на Фондот

Вкупните приходи на Фондот во износ од 53.780,68 милиони денари се остварени од следните извори на финансирање:

- **Од изворни приходи** (придонес од плата, бенефициран стаж, придонес од физички лица кои самостојно вршат дејност и вработени кај нив, како и од индивидуални земјоделци и Агенцијата за вработување) се остварени средства во износ од 29.907,64 милиони денари, или 55,6% од вкупните приходи,

- **Средствата од Буџетот на Републиката** се остварени во износ од 22.677,71 милион денари, или 42,2% од вкупните приходи,

- **Од акцизи** се остварени средства во износ од 892,37 милиони денари, или 1,7% од вкупните приходи,

- **Од дивиденда** се остварени средства во износ од 0,66 милиони денари и **од продажба на акции и удели** се остварени средства во износ од 11,54 милиони денари, или вкупно 12,20 милиони денари, кои во однос на вкупните приходи изнесуваат 0,03%.

- **Од други приходи** се остварени средства во износ од 290,74 милиони денари, или 0,5% од вкупните приходи.

Придонесот од плата се пресметува и плаќа по стапка од 18% на бруто платата и е основен извор за финансирање на Фондот. Уплатените придонеси Фондот ги распределува меѓу Првиот и Вториот пензиски столб. Распределбата на придонесот во 2014 година меѓу Првиот и Вториот столб со стапување во сила на новиот Закон за пензиско и инвалидско осигурување, од 08.08.2012 година, се утврди фиксна стапка на придонес за Првиот столб од 12%, а за Вториот столб од 6%.

Во 2014 година од придонесот од плата, остварени се средства во износ од 28.715,49 милиони денари и истите изнесуваат 99,07% во однос на планираните со Буџетот на Фондот, а во споредба со 2013 година се повисоки за 4,2%, или 1.158,39 милиони денари. Учеството на придонесот од плата во вкупните приходи изнесува 53,4%. На зголемувањето на придонесот од плата во 2014 година, има влијание и наплатата на заостанатите придонеси заклучно со 31.12.2008 година, во износ од над 335,90 милиони денари, од кои 149,16 милиони денари уплатени во февруари 2014 година се согласно Законот за претворање на побарувањата на Република

Македонија по основ на јавни давачки во траен влог за ЈП Македонски шуми п.о.- Скопје, а согласно донесените заклучоци на Владата на Република Македонија, и 186,74 милиони денари од зголемените активности на Фондот за наплата на истите.

Придонесот од плата по месеци во 2014 и 2013 година се движи според следната динамика:

Табела бр.16: Придонес од плата по месеци

Месеци	Наплатени придонеси		Индекс	Разлика
	2014	2013		
Јануари	1.959,87	1.829,27	107,1	130,60
Февруари	2.465,47	2.231,00	110,5	234,47
Март	2.337,19	2.227,55	104,9	109,64
Април	2.422,00	2.532,99	95,6	-110,99
Мај	2.287,77	2.075,96	110,2	211,81
Јуни	2.327,69	2.146,03	108,5	181,66
Јули	2.472,69	2.451,45	100,9	21,24
Август	2.272,72	2.220,80	102,3	51,92
Септември	2.390,37	2.245,12	106,5	145,25
Октомври	2.540,35	2.327,86	109,1	212,49
Ноември	2.318,02	2.520,41	92,0	-202,39
Декември	2.921,35	2.748,66	106,3	172,69
Вкупно	28.715,49	27.557,10	104,2	969,13

Од табелата се гледа дека придонесот од плата во 2014 во однос на 2013 година, е повисок за 4,2%, а по месеци има поголемо остварување во февруари, мај, јуни и октомври 2014 година.

Приходите од придонесот од доходот (351,50 милиони денари), **приходите од физичките лица што вршат дејност и вработените кај нив** (710,56 милиони денари), како и од **индивидуалните земјоделци** (99,22) милиони денари), се остварени во износ од 1.161,28 милиони денари и нивното учество во вкупните приходи изнесува 2,2%.

Приходите од Агенцијата за вработување се дозначуваат по основ на придонесот за невработени лица кои примаат паричен надоместок. Во 2014 година, по овој основ, се дозначени средства во износ од 30,87 милиони денари и истите во споредба со 2013 година (50,76 милиони денари) се пониски за 19,89 милиони денари, или за 39,2%, а нивното учество во вкупните приходи на Фондот изнесува само 0,06%. Овие средства, од година во година, се намалуваат поради намалувањето на бројот на лицата за кои се плаќа придонес, поради измена на законските прописи да се плаќа придонес само за лицата кои немаат 15 години пензиски стаж.

Приходите од акцизите се остварени во износ од 892,39 милиони денари и истите во вкупните приходи учествуваат со 1,7%. Овие приходи се пресметуваат по стапка од 9,18% од нафтните деривати. Во споредба со 2013 година приходите од акцизите се повисоки за 2,56%, а во однос на планираните се помали за 1,9%.

Трансферните средства од Буџетот на Републиката се остварени во износ од 22.677,71 милиони денари и истите се осварени во однос на планираните средства со Буџетот на Фондот (98,6%), а во споредба со остварените приходи во 2013 год. (21.060,83 милиони денари) се повисоки за 7,7%. Доzeichnetите средства се однесуваат, и тоа:

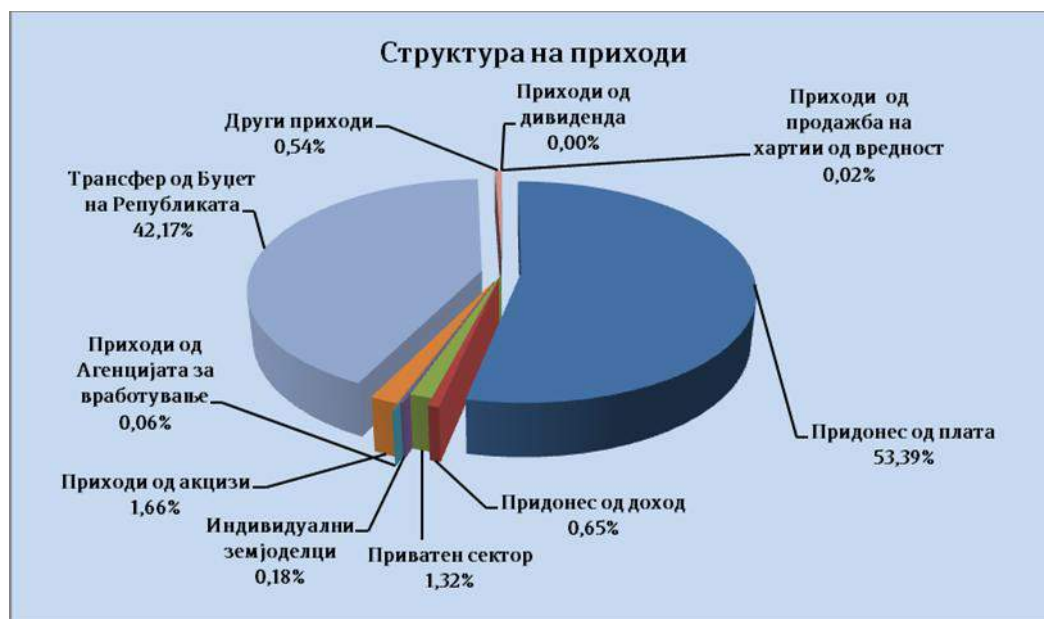
- 3.105,00 милиони денари за законски обврски (за корисници на минимални земјоделски пензии, воени пензии, борци пред и по 9.9.1943 година, корисници на товар на Републиката, учители, корисници во КПД, како и за исплата на разлики по основ на усогласувањето од 8% за изминат период согласно пресудата на Врховниот суд на РМ),
- 4.420,00 милиони денари за транзициони трошоци,
- 15.052,77 милиони денари за покривање на тековен дефицит,
- 97,15 милиони денари трансфер од Министерството за одбрана и
- 2,80 милиони денари за покривање на патните трошоци за бањите.

Учеството на приходите од Буџетот на Републиката во вкупните приходи на Фондот изнесува 42,2%, а учеството на тековниот дефицит во вкупниот трансфер изнесува 66,4% и истиот бележи пораст од година во година. Средствата од Буџетот на Републиката е втор по големина приход и претставува значајна ставка во финансирањето на пензиското и инвалидско осигурување. Приходите од Буџетот на Републиката редовно се дозначуваа, по претходно доставени месечни пресметки од страна на Фондот.

Приходи од дивиденда и од продажба на акции и удели во 2014 година се остварени во износ од 22,20 милиони денари и тоа:

- **Од дивиденда** се остварени средства во износ од 0,66 милиони денари,
- **Од продажба на акции и удели** се остварени средства во износ од 11,54 милиони денари, и истите се пониски и со планираните средства со Буџетот на Фондот и во споредба со остварените средства во 2013 година.
- **Од другите приходи** остварени се средства во износ од 290,74 милиони денари и истите се повисоки за 223,7% во споредба со планираните, а во однос на 2013 година за 203,8%, во најголем дел поради наплатени камати по основ на ненавремени плаќања на придонесите за ПИО (179,06 милиони денари).

Структурата на приходи е следна:

Според структурата на приходите, во вкупните приходи најголемо е учеството на придонесот на плата 53,39%, од Буџетот на Републиката со учество од 42,17% или по двата основа 95,56%, додека од сите останати приходи остварените средства учествуваат со 4,44 % во вкупните приходи.

Табела бр.17: Остварените и планираните приходи на Фондот во 2014 година :

Ред. Број	Вид на приход	Буџет за 2014 год.	Остварено I-XII 2013	Остварено I-XII 2014	Индекс 4:2	Индекс 4:3
0	1	2	3	4	5	6
1	Придонес од плата	28.986,00	27.557,10	28.715,49	99,07	104,20
2	Придонес од доход	390,00	341,60	351,50	90,13	102,90
3	Приватен сектор	700,00	672,82	710,56	101,51	105,61
4	Индивидуални земјоделци	80,00	84,46	99,22	124,03	117,48
5	Приходи од Агенцијата за вработување	66,04	50,76	30,87	46,74	60,82
	Вкупно придонеси	30.222,04	28.706,74	29.907,64	98,96	104,18
6	Приходи од акцизи	910,00	870,16	892,39	98,06	102,55
7	Трансфер од Буџет на Републиката	23.009,16	21.060,83	22.677,71	98,56	107,68
8	Други приходи	130,00	142,69	290,74	223,65	203,76

9	Приходи од дивиденда	3,00	2,25	0,66	22,00	29,33
10	Приходи од продажба на хартии од вредност	100,00	287,56	11,54	11,54	4,01
	Вкупни приходи	54.374,20	51.070,23	53.780,68	98,91	105,31

2. Расходи на Фондот

Со Буџетот на Фондот за 2014 година, во делот на расходите согласно макроекономските индикатори, беше проектирана редовна исплата на пензиите и зголемување на истите од 7,5% од декември 2013 година, законско усогласување од јануари 2014 од 1,0% и 1,7% од јули 2014 година, како и пораст на бројот на корисниците на пензија од 1,5% на годишно ниво.

Вкупните расходи на Фондот во 2014 година изнесуваат 54.017,45 милиони денари и истите се пониски од планираните со Буџетот на Фондот за 99,35%, а се повисоки за 6,2% во однос на извршените расходи во 2013 година.

Расходите на Фондот се однесуваат, и тоа:

- **Расходите за исплата на пензиите** изнесуваат 43.931,60 милиони денари (43.466,56 милиони денари за редовни пензии, 415,15 милиони денари за воени пензии и 19,89 милиони денари за земјоделски пензии), или 81,3% од вкупните расходи.

- **Придонесот за здравствено осигурување** за корисниците на пензија изнесува 5.421,47 милиони денари и истиот во вкупните расходи учествува со 10,0%. Расходите за исплатените пензии заедно со придонесот за здравствено осигурување изнесува 49.353,07 милиони денари и истите во вкупните расходи учествуваат со 91,4%.

- **Расходите за исплата на надоместоците од инвалидско осигурување, интернатското сместување на деца инвалиди и телесното оштетување**

изнесуваат 97,45 милиони денари, или 0,2% од вкупните расходи. Надоместоците од инвалидското осигурување изнесуваат 5,10 милиони денари и истите во споредба со расходите од 2013 година се намалени за 28,0%, како резултат на измените на законските прописи според кои овие надоместоци се трансформираа во инвалидска пензија, а има еден нов корисник со право на професионална рехабилитација. Надоместокот за телесно оштетување изнесува 91,17 милиони денари, а за интернатско сместување 1,18 милиони денари.

- **Трансферот на средствата за приватни пензиски фондови** во 2014 година изнесуваат 4.138,32 милиони денари и истите во вкупните расходи учествуваат со 8,14%. Овие расходи се на ниво на планираните средства со Буџетот на Фондот (97,6%), а за 0,1% се пониски во споредба со 2014 година. Бројот на осигурениците-членови во приватните пензиски фондови, на крајот од 2013 година, изнесуваше 350.040 (состојба 31.12.2013 година) и истиот на 31.12.2014 година изнесуваше 373.151 член, или повеќе за 23.111 членови, поради задолжителното зачленување во приватните пензиски фондови на сите нововработени. Овие средства се надоместуваат од Буџетот на Републиката.

- **Платите на вработените во Стручната служба** на Фондот во 2014 година изнесуваат 241,31 милион денари, или 0,45% во однос на вкупните расходи. Извршените расходи за платите на вработените во Стручната служба се на ниво на планираните средства (97,7%), а во споредба со 2013 година се пониски за 2,4% поради исполнување на услови на пензија на вработените, а дел од нив го напуштиле Фондот и упразнетите места не се пополнети, согласно антикризните мерки на Владата на Република Македонија, со кои не се дозволува пополнување на упразнетите работните места за пензионираните работници од Фондот. Бројот на вработените со состојба декември 2014 година, изнесува 636 вработени.

- **Другите расходи** во 2014 година се извршени во износ од 169,6 милиони денари, или 0,3% во однос на вкупните расходи. Овие трошоци во однос на

планираните се извршени со 97,4%, и во споредба со извршените од 2013 година се пониски за 4,0%.

- **Капиталните трошоци** се извршени во износ од 10,28 милиони денари, кои во споредба со планираните средства за оваа намена во износ од 10,53 милиони денари, преставуваат извршување од 100%. Во 2014 година, овие средства се потрошени за купување на информатичка и канцелариска опрема.

- **Трошоците за реконструкција на деловните објекти** се извршени во износ од 7,2 милиони денари, и тоа, за реконструкција на објектите во Скопје, Гостивар, Дебар, Струга, Прилеп, Гевгелија, Кичево, Радовиш и во домовите за живеење на корисниците на пензија во Куманово и Чаир .

Структурата на расходите е следна:

Табела бр.18: Вкупните расходи на Фондот дадени се во следната табела:

Ред. Број	Вид на расход	Буџет за 2014год.	Остварено I-XII 2013	Остварено I-XII 2014	Индекс 4:2	Индекс 4:3
0	1	2	3	4	5	6
1	Вкупно пензии	43.980,00	40.812,95	43.931,60	99,89	107,64
2	Плаќ.по основ на задол.кап.осиг.	4.240,00	4.141,29	4.138,32	97,60	99,93
3	Надоместоци од инвалидско осигурување	104,70	100,57	97,45	93,08	96,90
4	Придонес за здравствено осигурување	5.610,00	5.359,18	5.421,47	96,64	101,16
5	Плати и надоместоци	247,00	247,34	241,31	97,70	97,56
6	Други расходи, капитални трошоци и реконструкција на деловни објекти	192,50	193,43	187,3	97,30	96,83
	Вкупни расходи	54.374,20	50.854,76	54.017,45	99,34	106,22

Табела бр. 19: Движење на приходите по години во милиони денари

Година	Изворни приходи	Агенција за вработување	Буџет	Акцизи	Други приходи	Дивиденда	Продажба на акции	Вкупно
1994	13.598,92	35,78	2.944,61	835,15	79,82			17.494,28
1995	14.012,00	274,81	2.830,00	857,5	36,56			18.010,87
1996	13.644,78	535,43	3.289,00	778,87	31,46	47,18		18.326,72
1997	13.735,57	816,26	3.516,00	731,02	32,02	48,38		18.879,25
1998	14.500,28	967,72	3.618,57	693,86	120,87	49,94	569,48	20.520,72
1999	15.979,18	863,91	3.266,07	633,24	43,05	68,68	177,52	21.031,65
2000	16.662,36	1.100,07	4.174,42	802,07	88,22	53,86	15,55	22.896,55
2001	16.419,97	1.126,48	5.744,48	716,09	75,58	39,44	167,54	24.289,58
2002	16.535,92	1.403,34	6.960,91	687,83	29,2	19,68	172,51	25.809,39
2003	17.651,84	1.536,13	7.740,95	677,04	80,13	20,98	20,63	27.727,70
2004	18.034,17	1.718,70	8.486,44	660,97	56,09	20,6	50,91	29.027,88
2005	18.339,08	1.549,89	8.255,08	659,14	62,74	18,13	27,65	28.911,71
2006	19.948,52	1.219,77	9.370,85	661	223,75	22,75	962,6	32.409,24
2007	21.914,23	864,98	10.378,52	681,04	151,89	5,88	56,71	34.053,25
2008	25.581,91	773,58	10.181,99	717,4	247,71	21,48	97,63	37.621,70
2009	26.279,53	256,49	14.020,85	744,49	194,11	19,41	74,64	41.589,52

2010	26.137,49	163,9	14.218,12	787,57	112,17	10	40,78	41.470,03
2011	26.890,36	122,19	15.704,97	813,77	122,23	7,22	276,35	43.937,09
2012	27.659,80	84,25	17.503,34	851,03	149,65	3,44	119,12	46.370,63
2013	28.655,98	50,76	21.060,83	870,16	142,69	2,25	287,56	51.070,23
2014	29.876,77	30,87	22.677,71	892,39	290,74	0,66	11,54	53.780,68

Вкупните приходи во 2014 година, во однос на 1994 година, се зголемени за 307,42%, а средствата од Буџетот на Републиката за 770,01%. Приходите од Агенцијата за вработување драстично се намалени од 2009 година, поради измена на законските прописи во однос на стекнување на правото, како и во однос на основиците и процентот на пресметките за остварување.

Табела бр.20: Движење на расходите по години

Година	Пензии	Надоместоци од инвалидско осигурување	Придонес од здравство	Стручна служба	Други капитални расходи	Транзициони трошоци	Вкупно
1994	15.404,40	391,66	2.102,03	118,77	427,72		18.444,58
1995	15.684,34	204,11	2.082,07	127,20	198,97		18.295,69
1996	16.223,17	185,26	2.217,54	128,43	170,61		18.925,01
1997	16.694,20	179,22	2.292,43	128,33	209,89		19.504,07
1998	17.730,56	177,48	2.320,67	130,17	174,52		20.533,40
1999	17.757,99	177,80	2.450,13	132,14	163,53		20.681,29

2000	19.745,20	173,44	2.674,37	142,03	206,53		22.941,57
2001	21.282,34	170,19	2.800,73	153,37	290,23		24.696,86
2002	22.252,52	179,85	2.927,64	164,82	352,59		25.880,42
2003	24.028,33	182,89	3.183,98	171,41	197,74		27.764,35
2004	25.108,05	189,07	3.349,18	168,89	301,62		29.116,81
2005	24.970,08	199,61	3.416,82	171,73	272,67		29.028,91
2006	25.410,57	224,98	3.582,45	177,17	486,40	1.325,14	31.206,70
2007	26.305,27	247,79	3.714,03	240,33	385,13	1.877,00	32.769,55
2008	30.953,74	115,58	4.367,89	256,16	549,24	2.490,53	38.733,14
2009	33.537,64	107,53	4.290,57	264,64	260,39	2.932,20	41.392,97
2010	34.437,32	103,52	4.338,25	251,55	203,89	3.172,93	42.507,46
2011	35.751,31	101,65	4.524,32	273,81	172,07	3.482,61	44.305,77
2012	37.292,59	100,65	4.798,82	257,28	177,93	3.599,49	46.226,76
2013	40.812,95	100,57	5.359,18	247,34	193,43	4.141,29	50.854,76
2014	43.931,60	97,45	5.421,47	241,31	187,3	4.138,32	54.017,45

Во периодот од 1994 до 2014 година, исто така, се зголемуваа и расходите, како резултат на зголемувањето на бројот на корисниците на пензија и извршеното усогласување на пензиите.

Расходите за исплата на пензиите во 2014 година, изнесуваа 43.931,60 милиони денари и во споредба со 1994 година се зголемени за 285,2%, расходите за плати на вработените се зголемени за 203,2%, а другите расходи бележат намалување, додека вкупните расходи во споредба со 1994 година се зголемени за 292,9%. Од 2006 година, согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, во Фондот започнаа да се реализираат расходи по основ на пренесување средства во приватните пензиски фондови за придонесот за пензиско и инвалидско осигурување за членовите кои пристапиле во приватните пензиски фондови. Овие расходи се зголемени од 1.325,14 милиони денари во 2006 година на 4.138,32 милиони денари во 2014 година, или за 312,3%, заради зголемениот број на членови.

Во следниот графикон е прикажано движењето на расходите по години:

3. Финансиски резултат

Во 2014 година, Фондот оствари вкупни приходи во износ од 53.780,68 милиони денари, а вкупните расходи изнесуваа 54.017,45 милиони денари. Вкупните приходи во споредба со 2013 година се повисоки за 5,3%, а расходите за 6,2%, и во споредба со планираните средства и приходите и расходите се движат околу нивото на планираните со Буџетот на Фондот за 2014 година.

Со остварените приходи од придонесите и средствата од Буџетот на Републиката, како и од останатите приходи, Фондот во 2014 година редовно ја вршеше исплатата на пензиите во утврдениот период во првата недела од месецот за претходниот месец, со користење на позајмица од Буџетот на Републиката, која редовно ја враќаше по исплатата на пензиите и акумулирањето на средствата од приходите.

4. Акции и удели

Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија поседува акции и удели во претпријатијата што се трансформираат согласно член 19 од Законот за трансформација на претпријатијата со општествен капитал и член 7 од Законот за изменување и дополнување на законот за трансформација на претпријатијата со општествен капитал.

Врз основа на Законот за трансформација на претпријатијата со општествен капитал, Законот за пензиското и инвалидското осигурување, Уредбата за постапката за продажба на акциите и уделите од вкупниот капитал стекнат по основа на трансформација на претпријатијата со општествен капитал (“Сл.весник на РМ” бр.105/2010 и 12/2012) и критериумите за продажба на акциите и уделите стекнати врз основа на Законот за трансформација на претпријатијата со општествен капитал, Управниот одбор на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија на предлог на Комисијата за акции и удели носи одлуки за продажба на акциите и уделите.

Во текот на 2014 година беа донесена две одлуки за продажба на акциите од едно акционерско друштво, а се продолжи и со спроведување на одлуките за продажба на акциите и уделите донесени во претходните години.

На Македонската берза во текот на 2014 година беа спроведени 6 јавни берзански аукции, на кои беа продадени акциите во 17 и уделите во 11 друштва, при што се остварија приходи во вкупен износ од 11.526.504 денари.

5. Наплата на заостанатите ненаплатени придонеси

Во текот на 2014 година стручната служба на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија правеше контрола на податоци од придонес и беа реализирани следните активности:

Во текот на 2014 година вкупно наплатени придонеси за пензиско и инвалидско осигурување се 29.761.080.246,00 денари, од кои 514.956.704,00 денари се придонеси до 31.12.2008 година за кои е надлежен Фондот да води постапка за наплата.

Согласно соопштението на ЦР на Р.Македонија за бришење на 3.532 обврзници, стручната служба за наплата на придонес утврди побарување по основ на неплатен придонес за 1.324 обврзници, со вкупно побарување од 3.568.339.262,00 денари. По добивањето на податоци за имотната состојба од страна на Агенцијата за катастар и недвижности, а врз основа на одлуката на УО на Фондот извршено е авансирање на 19 предлози за стечај за кој беше утврдено дека поседуваат имот. Вкупното побарување кај овие обврзници изнесува 82.281.946,00 денари.

Во текот на 2014 година до Владата на Република Македонија доставени се повеќе информација кои ја регулираат состојбата со неплатени придонеси, со состојба 31.12.2008 година и тоа од аспект на авансирањето на стечајните постапки, отписот на побарувањата по основ на неплатен придонес согласно Законот за данок на добивка.

Во текот на 2014 година стручната служба за контрола на податоци во соработка со ИТ секторот и матична евиденција изврши припрема за реализација на новото законско решение кое се однесува на плаќање на придонеси по однос на договорите за дело, авторските и други договори, односно беше воспоставено ново апликативно решение кое беше ставено во функција веднаш на почетокот на 2015 година согласно одредбите од измените на Законот за придонеси од задолжително

социјално осигурување, во делот на поднесувањето и пресметка на придонесите по основ на договор на дело, авторски и/или друг вид на договор.

Одржани беа неколку состаноци со Фондот за здравствено осигурување на кои беше постигната согласност во текот на 2015 година да се создаде единствена база за индивидуалните земјоделци, односно индивидуалните земјоделци да бидат вклучени и во пензиско и во здравствено осигурување, со тоа што приемот во осигурувањето и изработката на заедничка МПИН пресметка за оваа категорија на осигуреници да ја врши Фондот за здравствено осигурување, се со цел да се зголеми наплатата на придонесите од оваа категорија на осигуреници.

6. Информирање

Информирањето во Фондот на ПИОМ значително и квалитетно се остваруваше и во 2014 година. Фондот посебно внимание посвети на информирањето и односите со јавноста, со цел задоволување на барањата на обврзниците, осигурениците и корисниците на пензија за сите измени во законските прописи и тековни активности во Фондот, за разрешување и давање стручните упатства на прашањата во делот на пензиското и инвалидско осигурување. Посебно внимание се обрна и на информирањето на вработените во Фондот за подобра меѓусебна соработка и комуникација.

Во Фондот на ПИОМ, информирањето се одвива преку печатеното интерено гласило „Информатор“ (на македонски и албански јазик) и преку веб-страницата (www.piom.com.mk) достапна на сите интернет корисници. Во рамките на Фондот успешно функционираат и „Граѓанскиот дневник“, „Едношалтерскиот систем“, „Семафорот“ за оценка на квалитетот на шалтерските работници, „Нема погрешна врата“, како и групата за комуникации, преведувачката служба и др.

За обезбедување јавност во работата на Фондот на ПИОМ, на веб-страницата, како и во гласилото „Информатор“, редовно, квалитетно и навремено се објавуваат

прилози за документите (актите) што ги разгледува и донесува/усвојува Управниот одбор на Фондот, но и од состаноците во Стручната служба-Централата на Фондот, организирањето на прес-конференциите и реализацијата на пензиските проекти, со објавување наменски текстови и коментари за афирмација на работата на Стручната служба на Фондот. Сето ова, се остварува во координирана соработка со сите стручни служби и одделенија во Фондот на ПИОМ.

Во 2014 година, Групата за комуникации активно и непосредно учествуваше во организирањето и реализирањето на бројни интерни состаноци, стручни презентации, интерактивни и апликативни предавања, прес-конференции, конференции за билатерална соработка, за што јавноста и вработените во Фондот, беа навреме информирани.

Во текот на 2014 година, издадени се 4 броја на печатеното интерно гласило "Информатор", каде се објавени вкупно 30 текстови и 35 фотографии.

Во 2014 година, Фондот на ПИОМ беше застапен и во месечниот весник на Сојузот на пензионерите на Македонија, „Пензионер плус“, при што, во 11 броја од весникот се објавени аналитички текстови и коментари кои ја афирмираат пензиската политика и работата на Фондот на ПИОМ. Со овие текстови и коментари, јавноста беше запознавана со работата на Фондот (годишни и квартални извештаи, Програмата за работата на Управниот одбор, инвестициите во пензионерските домови и клубови, објектите за рекреација на пензионерите, активностите поврзани со бањско-климатската рекреација, усогласувањето на пензиите, исплатата на Солидарниот фонд и др.).

Во 2014 година, Групата за комуникација објави и повеќе соопштенија во дневните весници, кои се однесуваа, на продажбата на акциите и уделите на Фондот, законското и навременото плаќање на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување и пријавите за јавно наддавање и други огласи.

Веб-страницата на Фондот, со нејзината квалитетна конципираност и физионимираност, преку бројните рубрики се во директна функција на

осигурениците, обврзниците, пензионерите и вработените во Фондот. Преку неа, во 2014 година, со објавување актуелни текстови и редовно ажурирање на податоците во веќе објавените материјали обезбеди едноставен, брз и точен пристап до сите важни информации од пензиското и инвалидско осигурување и истовремено воспостави отворена и повратна комуникација меѓу Фондот и корисниците на неговите услуги.

Во декември 2014 година активно почна да функционира и електронската адреса за контакт (info@piom.com.mk), поставена на веб-страницата на Фондот, на која, за само еден месец, пристигнаа околу 400 прашања од различен карактер. Најголем број од поставените прашања се однесуваа на регулирање на податоците за стажот, кои според новата законска обврска, Фондот им ги доставува на обврзниците. Голем број прашања беа во врска со измените на Законот за изменување и дополнување на Законот за социјални придонеси од задолжително социјално осигурување за лицата кои остваруваат приходи од извршување физичка или интелектуална работа врз основа на еден или повеќе договори за дело, авторски договори и други договори. Прашањата се однесуваа и за остварување на разни права од пензиското и инвалидско осигурување, за исплатата на пензиите, промени на лични и адресни податоци на корисниците, за услугите за бањско-климатска рекреација, како и бесплатен туристички викенд од страна на корисниците на пензија и др. На поставуваните прашањата на нашата веб-страница, се одговараше стручно и навремено во соработка со секторите во Фондот.

И во 2014 година, продолжи да се спроведува и документот „Граѓански дневник“ на Фондот на ПИОМ, како инструмент за подобрување на јавните услуги. Проектот „Граѓанскиот дневник“ што се реализира во Фондот на ПИОМ, како и описот на услугите што Фондот ги дава на своите корисници, и определените одговорни лица-вработени за секоја услуга одделно, се објавени на веб-страницата на Владата на РМ, www.uslugi.gov.mk. Минатата година, преку оваа веб-страница од граѓаните до Фондот на ПИОМ, беа поставени 210 прашања од областа на

остварувањето права од пензиското и инвалидско осигурување, на кои во рок од 5 дена, беа доставувани компетентни и стручни одговори. Согласно инструментот „Граѓански дневник“, во Централата, филијалите и деловниците на Фондот на ПИОМ се поставени сандачиња со формулари-прашалници за граѓаните-корисници на услуги, кои тие ги пополнуваат и го искажуваат своето мислење за работата, односот, услужливоста и стручноста на вработените во Фондот. Пополнетите формулари, по електронски пат редовно се испраќаа до Министерството за информатичко општество и администрација, за разгледување на седници на Владата на РМ.

И во 2014 година, Фондот на ПИОМ продолжи со проектот на Владата на РМ – Методологијата „Барометар за квалитет на институциите“, а во функција на обезбедување континуитет во квалитетот на работењето на администрацијата и поддршка за продуцирање поквалитетни услуги. Во таа насока, Фондот до Министерството за информатичко општество и администрација, во текот на целата година, доставуваше акциски планови за надминување на идентификуваните недостатоци од спроведената евалуација по Методологијата „Барометар за квалитет на институциите“.

Постојната библиотека на Фондот на ПИОМ, е наменета за Менаџментот и вработените, и во 2014 година, на користење издаваа стручни книги, закони, службени весници, лектури и белетристика, речници, дневен печат и друго за потребите на вработените.

Со пописот оваа година се констатира дека Фондот има 2.058 наслови стручна литература, закони и речници (457) и белетристика (1.601).

Во Фондот на ПИОМ, во 2014 год., редовно се преведуваа од македонски на албански јазик материјалите за седниците на Управниот одбор, комисиите, веб-страницата, гласилото „Информатор“, бројни формулари и обрасци во врска со правата од ПИО. Во 2014 година преведени се сите материјали за одржаните 19 седници на Управниот одбор на Фондот на ПИОМ, 30 текстови за „Информатор“,

повеќе соопштенија за јавноста, објавените текстови и табели за веб-страницата на Фондот, а се реализираше и симултан превод на секоја седница на Управниот одбор.

Во Одделението за човечки ресурси, активно работеше Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер на Фондот на ПИОМ, како посредник при остварувањето на правото за слободен пристап до информациите на Фондот од страна на физички и правни лица. Притоа, се водеше писмена кореспонденција со барателите на информации за што се води посебна евиденција, како и секојдневна усна комуникација. За работата на оваа Комисија, за 2014 год. е изготвен Извештај кој е составен дел од Годишниот извештај на Комисијата за заштита на правото за слободен пристап на информации од јавен карактер при Владата на Република Македонија.

Од вкупно 50 поднесени писмени барања, позитивно се одговорени 45, а негативно се 5 барања. Овие барања се одбиени од причина што бараните информации спаѓаат во редот на исклучоци предвидени во член 6 став 1 точка 2 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, а се однесуваат на лични податоци заштитени со закон. По поднесените барања навреме писмено е одговорено во соработка и координација со стручните лица во Фондот.

До Фондот редовно се поставувани и усни прашања од областа на пензиското и инвалидско осигурување кои беа стручно одговорени, а одговорени се и многу прашања кои не се од областа на ПИО, но се тесно поврзани со правата и законските прописи од оваа област.

Во 2014 година, активно се постапуваше по претставките и предлозите пристигнати во Фондот на ПИОМ, со водење усна комуникација за поставените оплаки и веднаш се одговараше, како и писмена кореспонденција со поднесувачите на претставките.

Заради подобра комуникација со граѓаните, во Фондот работи и Кол-центарот, (02/15-215), кој е постојано отворен за јавноста, од каде се даваат одговори на поставените прашања од страна на физичките, или правни лица.

Фондот на ПИОМ во 2014 година посвети особено големо внимание за унапредување на информирањето и односите со јавноста, со цел зголемување на транспарентноста и приближување на Фондот до осигурениците, корисниците на пензија и медиумите, односно целокупната јавност.

V. ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВАТА И СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРУВАЊЕ

1. Решавање барања во прв степен

Во текот на 2014 година во филијалите на Стручната служба на Фондот, беа поднесени вкупно 29.861 барање за остварување права од пензиското и инвалидско осигурување, од кои 20.864 први барања за остварување право на пензија (од нив 12.424 за старосна пензија, 3.072 за инвалидска пензија и 5.368 за семејна пензија), 2.678 барања за остварување права од инвалидското осигурување (телесно оштетување, не постои инвалидност, професионална неспособност за работа, општа неспособност за работа) и 6.319 повторни барања.

Табела бр.21: Вкупен број на поднесени и решени барања по видови, со состојба 31 декември 2014 година

Ред. бр.	Опис	Нерешени барања на почетокот на годината	Број на поднесени барања во 2013 год.	Вкупно за решавање	Решени барања	Структура	Решени барања до 30 дена	Структура	Нерешени барања на крај на годината	Структура
1.	Први барања за остварување на пензија	325	20.864	21.189	20.847	98,39	20.317	95,88	342	1,614
2.	Барања од инвалидско осигурување	0	2.678	2.678	2.678	100,00	2.676	99,93	0	0
3.	Останати барања	67	6.319	6.386	6.366	99,69	6.175	96,7	20	0,313
	Вкупно	392	29.861	30.253	29.891	98,8	29.168	96,41	362	1,197
	Решени барања од 35 до 60 дена по						723	2,39		

сите основи										
Вкупно решени барања							29.891			

Во текот на 2014 година за решавање имаше 30.253 барања по сите основи за остварување права од пензиското и инвалидско осигурување, од кои 21.189 први барања за остварување право на пензија, 2.678 барања од инвалидско осигурување и 6.366 останати барања.

Во 2014 година, заедно со пренесените барања од 2013 година, вкупно за решавање имаше 30.253 први барања, од кои се решени 29.891 или 98,8%. Постапката за решавање на барањата трае до 30 дена и од 35-60 дена. Во рок од 30 дена решени се 29.168 барања, или 96,4%.

Во 2014 година, од вкупно 20.847 решени први барања, 12.407 се однесуваат на старосна пензија, или 43,62%, 3.072 или 10,80% се за инвалидска пензија и 5.368 барања или 18,87% за семејна пензија, надоместок за инвалидско осигурување се решени 2.678 барања, или 9,41% и останати барања се решени 6.366 или 22,38%.

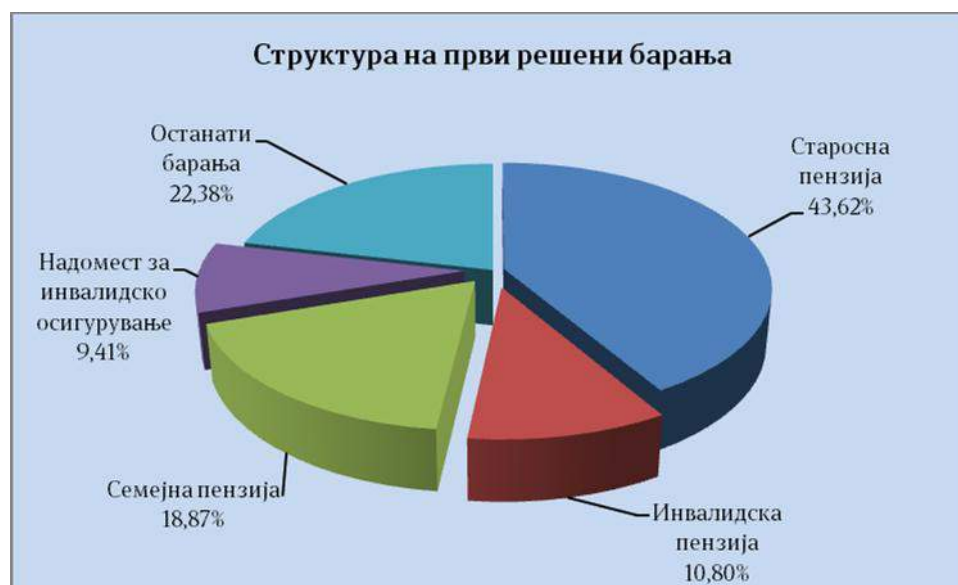
Структура на решени барања по филијали и деловници за 2014 година е во следната табела:

Табела бр.22: Структура на решени барања

Ред. Бр	Филијала/ Деловница	Нерешени барања во почеток на 2014 год.	Примени барања во 2014 година	Вкупно барања за решавање во 2014 година	Решени барања во 2014 година	%	Нерешени барања на крајот на 2014 година
1	Скопје		10.847	10.847	10.847	100,00%	
2	Битола		2.352	2.352	2.352	100,00%	
3	Берово		392	392	392	100,00%	
4	Гостивар	19	976	995	967	97,20%	28

5	Гевгелија	1	670	671	671	100,00%	
6	Делчево	2	468	470	470	100,00%	
7	Куманово	148	1.477	1.625	1.534	94,40%	91
8	Кичево	38	624	662	640	96,70%	22
9	Кр. Паланка	7	577	584	573	98,10%	11
10	Кочани		922	922	922	100,00%	
11	Кавадарци		1.173	1.173	1.173	100,00%	
12	Охрид	100	1.291	1.391	1.276	91,70%	115
13	Прилеп	24	1.969	1.993	1.924	96,50%	69
14	Пробиштип		387	387	387	100,00%	
15	Ресен	2	300	302	300	99,30%	2
16	Струмица	8	1.696	1.704	1.698	99,70%	6
17	Струга	20	341	361	359	99,50%	2
18	Велес	23	1.591	1.614	1.598	99,00%	16
19	Тетово		979	979	979	100,00%	
20	Штип		829	829	829	100,00%	
	Вкупно	392	29.861	30.253	29.891		362

Структурата на решените барања дадена е во следниот графикон:

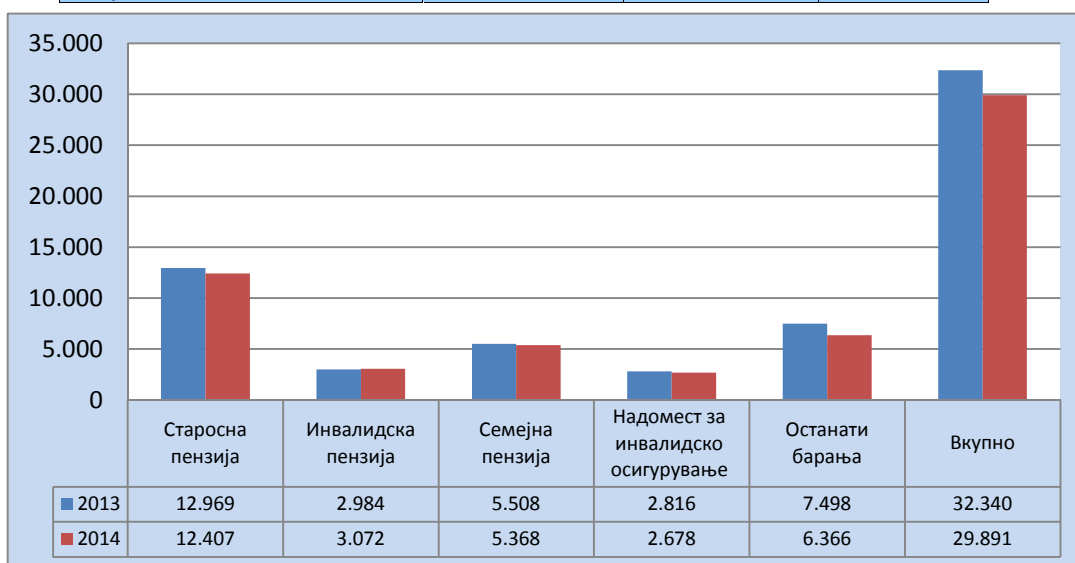
На крајот на 2014 година имаше нерешени 362 барања, или 1,2% од вкупниот број за решавање, односно 342 нерешени барања од старосна пензија и 20 останати барања.

Во 2014 година, поднесени се 6.319 останати барања и заедно со нерешените 67 барања од претходната година, вкупните барања изнесуваат 6.386. Од нив, решени се 6.366, а останале за решавање 20 барања.

Вкупно решените први барања за остварување на старосна, инвалидска и семејна пензија, барањата од инвалидско осигурување, како и останатите барања, во 2014 година, изнесуваат 29.891 барање и во споредба со 2013 година (31.775) намален е бројот за 1.884 барања, или за 5,93%, и истите се дадени во следната табела:

Табела бр.23:

Вид на пензија	2013	2014	Индекс
Старосна пензија	12.969	12.407	95,67
Инвалидска пензија	2.984	3.072	102,95
Семејна пензија	5.508	5.368	97,46
Надомест за инвалидско осигурување	2.816	2.678	95,10
Останати барања	7.498	6.366	84,90
Вкупно	31.775	29.891	94,07

Бројот на решените барања за старосна пензија во 2014 година во однос на 2013 година е намален за 562, или за 4,3%, поради намалениот број барања за старосна пензија.

2. Извештај за работата на Одделението за норматива, следење и примена на правните прописи и за постапување по претставки во 2014 година

Подготвени се следните подзаконски акти:

1. Правилник за организација, состав и начин на работа на Комисијата за оцена на работната способност.

2. Одлука за висината на трошоците за вештачење на работната способност во постапката на остварување на права од пензиското и инвалидско осигурување.

3. Правилник за вршење ревизија на решенија со кои е утврдено право од пензиското и инвалидско осигурување.

4. Статут на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување.

5. Одлуката за задолжителен обем и содржина на медицинската документација во постапката за остварување права по основ на инвалидност.

6. Подготвено е Упатство за дополнување на Упатството за организацијата и начинот на вршење на работите во постапката за остварување на правата од ПИО, со користење на податоците од матичната евиденција по автоматски пат, со примена на одредбите од Законот за капитално финансирано пензиско осигурување, заради што се изготвени нови обрасци, барања за остварување на правото од ПИО.

7. Во врска со примената на измените на Законот за пензиското и инвалидското осигурување, во делот на вршењето ревизија на донесени решенија за остварување

право од ПИО, поднесени се барања до Секторот за ИТ заради дополнување на електронскиот софтвер за вршење ревизија на решенијата по автоматски пат.

8. Подготвена е и **процедура** за начинот на вршење ревизија на донесени решенија во прва степен.

9. Одговорено на 235 претставки и тоа.

Табела бр.24:

1.	Народен правобранител	68
2.	Претставки од странки-лично	82
3.	Минист. за труд и социјална пол	18
4.	Претседател на Р Македонија	18
5.	Претставки од странки преку адвокатски канцеларии	14
6	Влада на Р Македонија	18
7	Државен управен инспекторат	2
8	Други	15

10. Одговорено е на 75 предмети доставени од филијалите на Фондот по претходна согласност, со појаснување за натамошно постапување по поднесеното барање на осигуреникот.

11. По барање на директорот на Фондот, извршена е обука во филијалите на Фондот во однос на престанокот на правото на инвалидска пензија во случај кога на задолжителен контролен преглед комисијата утврдила дека не постои инвалидност. Обуките ги одржаа вработените на ова одделение, на овластените работници за донесување на решенија во сите филијали на Фондот.

12. Доставени се одговори до приватните пензиски друштва на нивно барање за починати осигуреници, членови на вториот столб, кои оствариле право на инвалидска и семејна пензија според Законот за ПИО.

13. Подготвен е Регистерот на ризици во постапката на остварување на правата од пензиското и инвалидско осигурување.

3. Остварување на правата според меѓународни договори за социјално осигурување

Во 2014 година Фондот на ПИОМ продолжи да ги извршува тековните работи како носител на осигурување и орган за врска надлежен за остварување на правата од пензиското и инвалидско осигурување при примена на меѓународните договори за социјално осигурување.

Фондот на пензиското и инвалидското осигурување во 2014 година учествуваше со своите претставници на државните преговори за склучување на меѓународни договори за социјално осигурување со следните држави и тоа; Унгарската делегација по однос на усогласување на одредбите од парафираниот текст за социјално осигурување, Албанија институтот за социјално осигурување, департаментот за пензиска администрација Косово, Република Српска, Германија, Србија и размена на многу мислења со други држави и се постигнати значајни договори во полза на социјалното осигурување.

Во непосредното спроведување на договорите за социјално осигурување Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија во 2014 година се извршени следните работи:

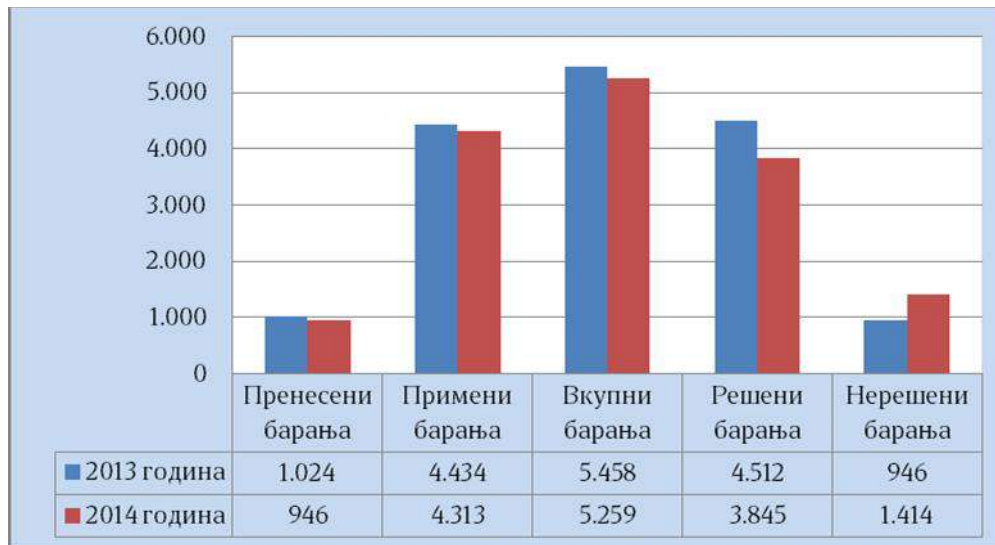
- Од осигурениците, или преку странските носители на осигурување во периодот од јануари до декември 2014 година се примени 2.898 први и 1.415 други барања (барање за обнова на постапка, ускратни решенија за семејна пензија и ускратни решенија за најнизок износ на пензија) и заедно со нерешените 946 барања

од 2013 година, или вкупно 5.259 предмети, а во 2014 година, од осигуреници или преку странски носители на осигурување поднесени се 3.013 први барања и 1.421 барање за обнова на постапка, ускратни решенија за семејна пензија и ускратни решенија за најнизок износ на пензија и со пренесените од 2013 година 1.024, вкупно за решавање имало 5.458 барања, односно во 2014 година има помалку 199 барања за решавање, или 3,7%.

- од вкупниот број 5.259 нерешени барања, решени се и контролирани 3.845 барања за пензија или 73,1%, за остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување врз основа на работењето на осигурениците во странство. Остануваат за работа уште 1.414 барања од 2014 година или 26,9%.

Табела бр.25: Број на барања за решавање и решени барања

Ред. број	Опис	2013 година	2014 година	Индекс 2014/2013
1	Пренесени барања	1.024	946	92,4
2	Примени барања	4.434	4.313	97,3
3	Вкупни барања	5.458	5.259	96,4
4	Решени барања	4.512	3.845	85,2
5	Нерешени барања	946	1.414	149,5

Бројот на решените барања во 2014 во споредба со 2013 година, е намален за 667 барања, или за 14,8%, а нерешените барања на крајот на 2014 година изнесуваат 1.414 и во споредба со 2013 година, е зголемен за 468 барања.

Од горенаведените податоци, може да се констатира дека, оваа година поднесените барања се намалени во однос на претходната 2013 година, а исто така, е намален и бројот на решените барања.

Примени и поднесени барања барања од странските носители за социјално осигурување поединечно за секоја држава за периодот од 01.01.2014 до 31.12.2014 год.

Табела бр.26. Примени и поднесени барања

Држава	примени барања	поднесени барања
Р Хрватска	9	14
СР Југославија (Србија)	38	77
Босна и Херцеговина	4	11
Р Словенија	3	28
Црна Гора	0	5
Бугарија	11	6
Романија	1	2

Унгарија	0	3
Австрија	95	235
Швајцарија	127	278
СР Германија	269	861
Чешка	15	9
Турција	19	0
Белгија	9	5
Полска	2	8
Холандија	18	30
Луксембург	3	4
Австралија	171	110
Шведска		12
Италија	28	49
Канада	31	44
Данска	5	4
Чехословачка (За Словачка се применува)	8	4
Норвешка	1	0
Франција	18	89
Велика Британија и Ирска	1	5
Вкупно	886	1893

- Од вкупниот број на примени барања од странство во текот на 2014 година се решени 805 предмети, а за останатите 81 нерешени се чека одговор од странскиот носител или осигуреникот да достават докази или документи кои се потребни или услов за окончување на постапката од наша страна.

За бројот на решени предмети односно за окончување на постапката од страна на странскиот орган, на барањата поднесени до странство не се води посебна евиденција по држава.

4. Работа на Одделението за оцена на работната способност

Во постапката за остварување на правата од пензиското и инвалидско осигурување, од големо значење е оцената на работната способност, бидејќи по основ на инвалидност и телесно оштетување се остваруваат долгорочни материјални права од сферата на пензиското и инвалидско осигурување.

Инвалидност, во смисла на Законот за пензиското и инвалидското осигурување, постои кога кај осигуреникот, поради трајни промени во здравствената состојба причинета од повреда при работа, професионална болест, од повреда надвор од работа или со болест, што не можат да се отстранат со лекување или со мерка на медицинска рехабилитација, ќе настапи намалување, или загубување на работната способност за вршење на работите на работното место на кое тој бил распореден пред настанување на инвалидност. Со стапување во сила на новиот Закон за пензиското и инвалидското осигурување од 01.08.2012год. покрај утврдување на инвалидност по категории, изразена во проценти, се утврдува и инвалидност доколку работната способност на осигуреникот е намалена за 50%, со што истиот може да работи со скратено работно време, или да биде распределен на друга соодветна работа согласно со прописите кои се применуваат од работните односи и Колективниот договор. Инвалидноста, како основ за остварување право од пензиско и инвалидско осигурување, ја утврдува Комисијата за оцена на работната способност врз основа на извршен увид во медицинската, работната и друга документација, како и врз основа на непосреден преглед на осигуреникот.

Работите за кои се оценува работната способност на осигуреникот ги опфаќаат сите работи кои одговараат на неговите телесни и психички способности, а се смета дека одговараат на неговите досегашни работи. Оцената на работната способност на индивидуалниот земјоделец ја опфаќа работата врз основа на која е задолжително осигуран согласно со овој Закон.

Во 2014 година, Комисијата за оцена на работната способност работеше во 3 состави по 2 члена од лекари специјалисти и еден лекар специјалист - комплетант и

истата редовно и навреме ги извршуваше обврските и донесуваше Наод, оцена и мислење и во предмети кај кои се применува билателарен Договор за социјално осигурување.

Во 2014 година, во архивата на Првостепената комисија за оцена на работна способност се примени и заведени 6.064 предмети, додека во 2013 година се примени 6.679 премети, или 615 предмети помалку, или 9,2% и истите предмети се комплетирани. Што се однесува до предметите по Задолжителен контролен преглед, комплетирани и покането е 821 лице. Писма испратени до подносителите за докомплетирање на работната и медицинската документација има вкупно 644, а на 78 предмети им била прекината постапката по член 14 од истиот Правилник.

- заведени премети	6.064
- решени предмети со донесен наод	5.060
- прекината постапка поради смрт	29
- прекината постапка по чл.14	78
- вратени во ПЕ по процедура за оставарување	
-права од ПИОМ од 18.04.2012 под бр.02-2164/1	660
- не се јавиле на непосреден преглед	237

Комисијата за оцена на работната способност во 2014 година имаше од 2013 година пренесени за решавање 679 предмет во вкупно 6.064 комплетирани предмети за решавање од 2014 година, и врз основа на утврдената фактичка состојба, во 2014 година донела вкупно 5.060 наоди, а во 2013 година 5.926 наоди, што е помалку за 866 наоди.

Од вкупниот број на поднесени барања, Комисијата донесе 4.239 наоди за оценка на работната способност, во 2013 година имаше 5.185 наоди, од нив 78 наоди за остварување на правото по меѓународни договори, а во 2013 година 92 наоди, 1 наод за здравствена заштита во 2014 година, а во 2013 нема, 373 наоди за утврдување на

процент на телесно оштетување како единствено право, додека во 2013 година имаше 415 такви наоди.

Структурата и видот на вештачените барања во 2014 е следната:

-1.300 барања, или 33,6% за остварување право на пензија, (во 2013 година 1.539 барања), и тоа: 792 барања или 20,5% за општа неспособност, а за работа во 2013 година 1.269 барања, нема барања и понатаму општа неспособноста за работа, а во 2013 година 7 барања и 508 барања или 13,1%, професионална неспособноста за работа со право на пензија, а во 2013 година 555 барања,

-176 барања или 4,6% за намалена работна способност со скратено работно време, а во 2013 година 89 барања,

- 118 барања или 3,1% за промена на работно место, а во 2013 година 85 барања,

-146 барања, или 3,8% и понатаму намалена работна способност, а во 2013 година 311 барања,

- нема барања каде лекувањето не е завршено, а во 2013 година 1 барање,

- 1.607 барања, или 41,6% - не постои инвалидност, а во 2013 година 1.919 барања,

- 11 барања или 0,3% - други случаи, а во 2013 година 27 барања,

- 303 барања, или 7,8% повторни прегледи, а во 2013 година 461 барање,

- 126 барања или 3,3% за семејна пензија, а во 2013 година 246 барања,

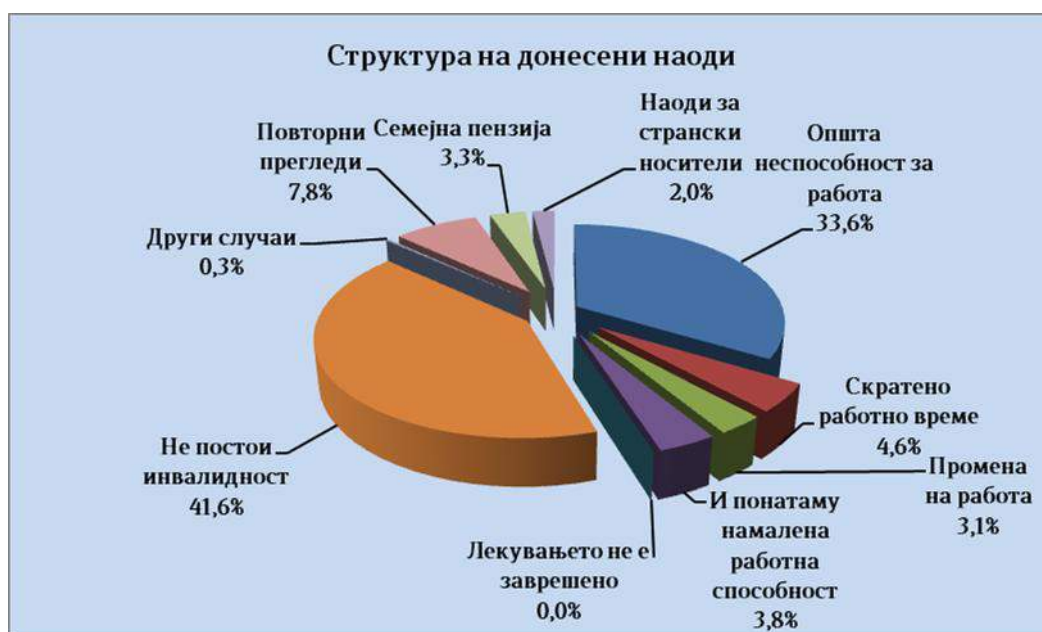
- 78 наоди или 2,0% за странски носители, а во 2013 година 92 наоди.

Табела бр.27: Решените барања за оцена на работна способност по видови во 2014 и 2013 година дадени се во следната табела:

ред. број	Вид на случаи	2013 година		2014 година		Индекс 2014/2013
		број	структура	број	структура	
1	Општа неспособност за работа	1.539	32,3	1.300	33,6	84,5
2	Скратено работно време	89	1,9	176	4,6	197,8
3	Промена на работа	85	1,8	118	3,1	138,8
4	И понатаму намалена работна способност	311	6,5	146	3,8	46,9
5	Лекувањето не е завршено	1	0,0	0	0,0	0,0
6	Не постои инвалидност	1.919	40,2	1.607	41,6	83,7

7	Други случаи	27	0,6	11	0,3	40,7
8	Повторни прегледи	461	9,7	303	7,8	65,7
9	Семејна пензија	246	5,2	126	3,3	51,2
10	Наоди за странски носители	92	1,9	78	2,0	84,8
	ВКУПНО I	4.770	100,0	3.865	100,0	81,0
1	Здравствена заштита	0	0	1	0	0,0
2	Телесно оштетување	415	35,9	373	31,2	89,9
3	Контролен преглед	741	64,1	821	68,7	110,8
	ВКУПНО II	1.156	100	1.195	100	103,4
	ВКУПНО (I+II)	5.926	100	5.060	100	85,4

Структурата на вештачените барања може да се види од следниот графикон:

Од податоците во табелата за решени барања од страна на Комисијата за оцена на работната способност во 2014 година до септември работеше во полн состав, а потоа иако беше со намален број на лекари, работата се одвиваше навремено, а предметите во најкратоток рок беа решавани со 88,5% решени барања во однос на вкупно поднесените.

Табела бр.28: Бројот на донесените наоди за оцена на работната способност по години е следниот:

Година	Оцена на работната способност	Телесно оштетување	Туѓа нега и помош	Други барања	Вкупно
1991	15.074	498	1.448	11.191	18.211
1992	13.080	359	1.209	1.105	15.761
1993	14.347	258	1.523	457	16.585
1994	13.114	327	1.783	558	15.782
1995	12.529	323	3.128	726	16.706
1996	10.773	315	5.157	845	17.090
1997	13.493	458	6.088	475	20.514
1998	13.796	510	7.057	414	21.777
1999	11.940	492	9.380	383	22.195
2000	10.738	467	11.357	379	22.941
2001	11.557	436	13.441	220	25.654
2002	10.530	423	16.364	277	27.594
2003	10.762	456	14.090	317	25.625
2004	8.936	421	15.544	238	25.139
2005	8.770	432	15.797	146	25.145
2006	8.450	402	13.273	293	22.418
2007	7.397	345	-	963	8.705
2008	6.605	297		1.689	8.591
2009	6.221	358		1.069	7.648
2010	4.479	254		1.110	5.843
2011	3.225	201		561	3.987
2012	5.131	401		959	6.491
2013	4.678	415		833	5.926
2014	2.955	373		911	4.239

Според податоците од табелата, произлегува дека во 2014 година има намалување на донесените наоди за оцена на работната способност во однос на претходната година.

Кога се работи за времена инвалидска пензија и постапка на задолжителен контролен преглед, постапува Комисијата за задолжителен контролен преглед на корисниците на времена инвалидска, односно семејна пензија. Во периодот од 01.01. до 31.12.2014 година, оваа Комисија вештачала 821 случај, а во 2013 година 741 случај и донела толку соодветни наоди.

Ревизија на сите наоди на Комисијата за оцена на работната способност, со кои е утврдена инвалидност, односно неспособност за работа, како и по случаен избор и ревизија кај негативни наоди, врши Комисијата за ревизија на наодот, оценката и мислењето за утврдување на инвалидност, односно неспособност за работа, основана од министерот за труд и социјална политика.

Во 2014 година, Комисијата за оцена на работната способност до Комисијата за ревизија при Министерството за труд и социјална политика, има доставено вкупно 2.948 наоди (1.706 позитивни и 1.242 негативни).

Од доставени 1.706 позитивни наоди, Комисијата за ревизија потврдила 1.702 наоди, или 99,9% од вкупниот број, а непотврдила 4 наоди, или 0,1%.

Исто така, од 1.242 доставени негативни наоди до Комисијата за ревизија при Министерството за труд и социјална политика, истата потврдила 988 наоди, или 80,4%, а непотврдила 245 наоди, или 19,4 %.

Во 2014 година, Комисијата за задолжителен контролен преглед извршила 821 контролен преглед на корисниците на времена инвалидска, односно семејна пензија кои се пратени на ревизија во Министерството за труд и социјална политика. Комисијата за ревизија потврдила 431 наод, или 92,8%, а непотврдила 390 наоди или 7,2%. Имено, од пратени 431 позитивен наод донесени од Комисијата за задолжителен контролен преглед, Комисијата за ревизија потврдила 430 наоди, а 1 предмет е непотврден. Исто така, Комисијата за задолжителен контролен преглед препратила до Комисијата за ревизија и 390 негативни наоди, од кои беа потврдени 291 наод или 74,6%, а непотврдени 99 наоди, или 25,4%.

5. Матична евиденција

Во текот на 2014 година, матична евиденција во Централата на Стручната служба на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, ги спроведуваше задачите кои произлегуваат од тековното работење и задачите кои се однесуваат на спроведување на процесите неопходни за функционирање на пензискиот систем.

Во Централата и во филијалите и деловниците на Фондот, се одвиваа активности поврзани со обезбедување на точни комплетни ажурни бази на податоци за осигурениците и обврзниците за плаќање на придонесот, како и за корисниците на права од пензиското и инвалидското осигурување.

Во таа насока активно се учествуваше и соработуваше со другите стручни служби во Централата, во насока да продолжи модернизацијата и автоматизацијата на деловните процеси.

Во извештајниот период, посебно се истакнуваат следните активности:

1. Подготовка на деловни барања за измени и дополнувања во апликациите за водење на евиденциите за осигурениците, обврзниците и корисниците на права од ПИО.

2. Склучување на Договори за соработка и размена на податоци со други институции.

Во текот на 2014 година стручната служба матична евиденција учествуваше во подготовка на следните договори за соработка:

3. Учество во спроведувањето на размената на податоци со институциите со кои се склучени договори за соработка.

Учество во подготовката и формирање на табели со податоци за потребите на Министерството за труд и социјална политика, Министерството за транспорт и врски, АВРМ, Агенцијата за земјоделие и развој, Државниот завод за статистика, МАПАС, Пензиските друштва, Министерството за земјоделие, шумарство и водостопанство, УЈП и други.

4. Подготовка на известувања до филијалите и деловниците за прашања кои се од областа на матичната евиденција.

5. Соработка на Фондот со институциите поврзани со реформираниот пензиски систем - Членство во приватниот пензиски столб и одржување на регистарот на членови во приватните пензиски фондови.

6. Постапување по барања за следење и обезбедување на преписи од оригиналот на микрофилмуваните пријави.

7. Подготовка на одговори на барања на надворешни институции и физички лица кои се во рамките на надлежноста на матичната евиденција.

Во текот на 2014 година, како активни осигуреници, за кои се пријавени податоци за плата и пресметан придонес, евидентирани се 536.191 осигуреник.

Распоредено според основот за прием во пензиско и инвалидско осигурување, најголем број се со основ на осигурување, работен однос, односно 502.825 осигуреник.

Во однос на бројот на активни обврзници за пријавување на податоци кои во текот на 2014 година, доставувале податоци за плата и пресметан придонес, во евиденцијата се регистрирани податоци за 93.246 обврзници.

Според анализата на спроведениот внес на податоците во системот на автоматска обработка на податоците, во текот на 2014 година, заклучно со 30 ноември, внесени се 726.296 пријави со податоци за стаж на осигурување и плати, од кои со податоци кои се однесуваат на претходната 2013 година се 270.322 пријави.

Во зависност од начинот на кој обврзниците за плаќање на придонесот ги пријавиле податоците (електронски, или преку обрасци на пријави), овој број на пријави опфаќа 540.055 пријави кои се добиени по електронски пат, односно се генерирани и потоа утврдени (за периодите по 2006) и 186.241 пријави кои се интерактивно внесени од страна на референтите во службите за матична евиденција, (за периоди пред 2006 година), во системот за автоматска обработка на податоците.

Во 2014 година матична евиденција изготви следни подзаконски акти и тоа;

- Предлог правилник за содржината на предлогот на регистрираните податоци во матична евиденција на сигурениците;
- Правилник за техничките и организациските мерки за обезбедување тајности и заштита на обработката на личните податоци на Фондот;
- Барање за издавање на шифра за пристап кон податоците на Фондот;
- Нов преглед на регистрираните податоци во матична евиденција за осигурениците;
- Известување за обврзниците на веб страната на Фондот;
- Подзаконски акти кои се однесуваат на договорите на дело, авторски и вид на договор;
- Известување за обврските на лицата кои остваруваат врз основа на договор за дело, авторски и друг вид договор.

6. Исплата на пензии

Една од основните функции на Фондот при спроведувањето на пензиското и инвалидско осигурување е исплатата на пензиските примања на корисниците на пензија . Како и претходната, така и во 2014 година во првата недела од месецот се вршеше исплата на пензиите за претходниот месец, а обработката на пензиите се вршаше во соработка со Секторот за информатика.

-Подготвени и исплатени редовни месечни исплати на пензии за корисници на пензии од работничко осигурување, воени пензии, земјоделски минимални пензии, како и исплата во поранешни ЈУ-републики и трансфер.

-Зголемување на пензиите во 2014 година за 600 денари за сите корисници на пензија кои оствариле право заклучно со 28.02.2014 година согласно донесениот Закон за усогласување на пензиите во 2014 година.

-Подготвена и исплатена вонредна исплата за починати корисници на пензија во Р.Македонија и странски држави .

-Обработка, печатење, проверка и отварање на финансви досиеја за нови решенија кои се донесени за корисниците на пензија кои за првпат стекнале право на пензија .

-Обработка, печатење, проверка на решенија донесени од страна на филијалите на Фондот, за обнова на постапка, ускратни решенија и др. Прием, евидентирање, скенирање и постапување по Налози за извршување доставени од страна на извршителите.

-Подготвување и доставување на уверение за живот во месец март и ноември 2014 година, на корисници на пензија на кои исплатата се врши во поранешните ЈУ-републики, трансфер и на корисниците на пензија во Р.Македонија за кои исплатата се врши преку овластено лице, корисници на пензии по основ на неспособност за работа и самостоен живот, како и други категории на корисници на пензии.

-Исклучување од исплата на корисници на пензија кои на барање на Фондот, во определениот рок, не доставиле потврда за живот во месец мај и декември 2014 година .

-Доставување известување за прекинување на право на исплата за корисници на пензија, кои и по втората достава немаат пратено уверение за живот.

-Прием, скенирање и евидентирање на школски потврди во текот на октомври, ноември и декември 2014 година за корисници кои користат право на пензија по основ на школување.

- Пасивизирање на исплатата за корисници по основ на школување кои во определениот рок не доставиле потврда за школување во месеците октомври и ноември 2014 година.

-Пасивизирање на исплатата за корисници по основ на школување кои имаат наполнето 15 години возраст, а истите немаат доставено потврда за школување.

-Пасивизирање на исплатата за корисници по основ на школување кои имаат наполнето 26 години возраст, и доставување на известување до филијалите на Фондот за ускратување на право на пензија.

-Анализа на извршената исплата на пензиите во однос на износот на пензијата, промена на статусот, адресата и друго.

7. Имотно-правно работење

Во 2014 година стручната служба за правни работи евидентираше 477 предмети на име штети по разни основи од кои Фондот побарува вкупен износ од 41.975.222,00 денари, од кои завршени се 228 предмети во износ од 9.375.177,50 денари.

Најмногу се евидентирани предмети по основ на укинати времени инвалидски пензии и тоа 100 предмети во износ од 11.075.642,00 денари. Од кои наплатени се 1.696.094,50 денари. За останатите предмети се водат постапки пред Надлежните судови или пак истите се во постапка пред Управните судови.

Предмети – штети по основ на укинатото право на семејна пензија - наполнил 26 години евидентирани се 45 предмети во вкупен износ од 767.177,00 денари од нив наплатени се 347.471,00 денари.

Предмети – се укинува право на семејна пензија – престанал да се школува евидентирани се 91 предмети во вкупен износ од 3.996.893,00 денари. Од нив наплатени се 1.201.139,00 денари.

Се укинува право на семејна пензија – корисникот на пензија се вработил евидентирани се 84 предмети во вкупен износ од 3.664.415,00 денари, од нив наплатено е 1.409.006,00 денари.

Се укинува право на семејна пензија по основ на инвалидност евидентиран е 1 предмет во вкупен износ од 210.810,00 денари.

Пензионерот се вработил: Евидентирани се 23 предмети во вкупен износ од 3.275.599,00 денари. Од нив наплатено е 196.323,00 денари.

Се укинува правото на најнизок износ на пензија. Евидентирани се 45 предмети – штети во вкупен износ од 7.568.890,00 денари. Од нив наплатено е 2.570.696,00 денари.

Предмети – штети со фиктивен стаж се 8 во вкупен износ од 7.601.300,00 денари.

Исплата по смртта на корисникот на пензија евидентирани се 35 предмети во вкупен износ 1.148.239,00 денари. Од нив наплатено е 350.580,00 денари.

Предмети – штети примал две пензии евидентиран е 1 предмет во износ од 27.067,00 денари.

Предмети на име неплатена закупнина евидентиран 1 предмет во износ од 2.100.526,00 денари. Од нив наплатено е 1.533.705,00 денари.

Стечај евидентирани се 17 предмети по основ на поднесени предлози за поведување стечајна постапка. Истите сега се отстапени во Филијала Скопје.

Предмети за кои се водат кривични постапки се 10 во вкупен износ од 625.169,00 денари.

По други основи евидентирани се 16 предмети во вкупен износ од 49.225.00 денари од кои наплатени се 32.966,00 денари.

Исто така стручната служба за правни работи за период од 01.01.2014 до 31.12.2014 година по сите основи евидентирани се 477 предмети во вкупен износ од 41.975.222,50 денари од кои наплатено е 9.375.177,50 денари.

За наплата на паричното побарување на Фондот за сите предмети согласно законските одредби и процедурите се преземени сите дејствија при што поднесени се **113 тужби и 199 предлози поднесени до нотар. Значи побарувањата кои се пријавени како ненаплатени, за нив или се враќа долгот на рати или се водат судски постапки, а во случаевите каде што судските постапки се завршени наплатата оди преку извршител.**

8. Органи на управување на Фондот

1.

Работата на Управниот одбор во 2014 година, беше остварена согласно статутарните одредби и програмата за работа на Управниот одбор за 2014 година. Како највисок орган на управување со Фондот на ПИОМ, е составен од седум членови именувани од Владата на Република Македонија за време од четири години, ја реализираа програма во интерес и унапредување на пензиската политика во државата. Составот е по еден претставник е од Министерството за труд и социјална политика, Министерството за финансии, Репрезентативниот синдикат член на Економско социјалниот совет, Репрезентативното здружение на работодавачите член на Економско социјалниот совет и Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија. Управниот одбор на Фондот за својата работа, најмалку еднаш годишно, поднесува извештај до Владата на Република Македонија.

Управниот одбор на Фондот во својата работа:

- Донесува Програма и План за работа,
- Утврдува предлог на буџетско барање до Министерството за финансии,
- Усвојува Завршна сметка на Фондот,
- Се грижи за редовна уплата на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување,
- Одлучува за користење на средствата на Фондот,
- Одлучува за продажба на имотот во сопственост на Фондот,
- Одлучува за продажба на акциите и уделите од вкупниот капитал стекнат по основ на трансформација на претпријатијата со општествен капитал,
- Се грижи и редовно ја следи исплатата на посмртната помош на корисниците на пензија и на издвоените средства од пензиите за членарина,
- Разгледува прашања, извештаи, информации и други материјали во врска со состојбите и проблемите од пензиското и инвалидско осигурување и други

работи од надлежноста на Фондот.

Управниот одбор на Фондот на ПИОМ, во 2014 година, одржа 19 седници, на кои беа разгледани, дискутирани и вреднувани вкупно 84 материјали. Притоа, беа донесени 24 одлуки, 8 правилници и 4 програми, усвоени 38 информации и 4 извештаи, а беа донесени и годишни планови за работа на Фондот на ПИОМ за 2014 и 2015 година, Буџет на Фондот на ПИОМ за 2015 год, Стратешки план на Фондот за периодот од 2015 до 2017 година, План за воспоставување и развој на финансиското управување и контрола во Фондот за 2014 год. и Стратегија за управување со ризиците во Фондот за 2014 год.

Исто така, за Државниот архив на Република Македонија, направен е опис и попис на архивска граѓа од трајна вредност, во која се содржани сите одржани седници на Управниот одбор на Фондот и наведени усвоените документи на седниците во минатата, 2014 година.

Управниот одбор на Фондот изврши значајна работна активност и постигна резултати кои заслужуваат вистински легитимитет дека Фондот на ПИОМ, во 2014 година одговорно и навреме ја реализира програмата за работа. Работата се одвиваше по исклучителното почитување на законските документи: Законот за пензиското и инвалидското осигурување, Статутот на Фондот на ПИОМ и Деловникот за работа на Управниот одбор.

Членовите на Управниот Одбор имаа кооперативна соработка и почитување на субординацијата и одговорност при донесувањето одлуки и заклучоци на седниците на Управниот одбор, дискусиите по одделните материјали, но и соработка во интерес на корисниците на нашите услуги, како и воспоставување тесна и квалитетна услуга и взаемна доверба со фирмите.

Од сето погоре изнесено може да се заклучи дека Управниот одбор на Фондот на ПИОМ во 2014 година, својата активност и работа ги имаше насочено кон одговорно и квалитетно разрешување на повеќето актуелни и приоритетни

прашања од доменот на својата секојдневна работа и ангажираност, при што се постигнати значајни и афирмативни резултати на тој план.

2. Директор

Директорот раководи со Фондот и го претставува пред трети лица. Во рамките на своите овластување во 2014 година, директорот успешно ја раководеше работата на Фондот, што придонесе да се остварат позитивни резултати во сите сегменти од спроведувањето на пензиското и инвалидско осигурување. Директорот ја предложи Програмата за работа на Управниот одбор за 2014 година и донесе Програма за работа на Фондот. Неговото ангажирање придонесе за целосна реализација на Програмата за работа, што резултира со успеси во интерес на корисниците на нашата работа. Тој, исто така, презеде и повеќе мерки за наплата на ненаплатениот придонес заклучно со 2008 година, за што се доставени повеќе информации до Владата на Република Македонија за зголемување на наплатата на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување, потоа за барање согласност за вработување на упразнетите работни места, за подобрување на финансиското работење, како и за постапување по повеќе клучни прашања за вршење на дејноста на Фондот, а поврзани со постојната законска регулатива и потребата од нивна измена.

Како извршен орган на Фондот, директорот, до Управниот одбор предлагаше извештаи, анализи, одлуки и други материјали од пензиското и инвалидско осигурување, а воедно се грижеше и за извршување на одлуките, насоките и заклучоците донесени од Управниот одбор на Фондот и Владата на Република Македонија.

Како директор на Стручната служба на Фондот, ја организира и координира работата на вработените во Фондот и одлучува за остварување на нивните права од работен однос.

9. Стручна служба на Фондот

1. Човечки ресурси

Во 2014 година, Одделението за човечки ресурси во целост ја реализира зацртаната кадровска политика, се пристапи кон имплементација на Актот за систематизација и изработка на нацрт-текст на Одлуката за организација на работата и систематизација на работните места во Стручната служба на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија.

Се продолжи со ажурирање на податоците за вработените во Фондот на ПИОМ, преку софтверот за човечки ресурси – Hermes и примената е поврзана со Одделението за сметководство и плаќања и пресметката на платите за вработените се врши преку програмот – Hermes .

Се продолжи со електронската евиденција на работното време во соработка со филијалите и деловниците на Фондот, преку изработка на дневни, неделни и месечни извештаи за присутност на вработените.

Продолжена е комуникацијата со Агенцијата за вработување, спроведувањето на пријави М1-М2, ППР пријави и одјави на вработените по сите основи: откази, пензионирање, мирување на работен однос, неплатени отсуства и сл.

Изработени се извештаи за вработените по однос на образование, работно место, националност, пол и возраст.

Месечна изработка на договори за самостојна работа за волонтерска работа.

Изготвени се решенија по основи: за распоредување, за изрекување казни мерки, наградувања, за престанок на вработување, за платено и неплатено отсуство, годишен одмор, план за користење на годишните одмори за 2014 година и др.

Ажурирање на податоците за вработените во координација со Фондот за здравствено осигурување за добивање картони за здравствено осигурување, како и за електронските здравствени картички.

Изработка и ажурирање на планот за одбрана во Фондот.

Изработување на одговори по жалбите на вработените кои се доставуваат преку Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија до Агенцијата за администрација.

Во Стручната служба на Фондот, со состојба декември 2014 година, беа ангажирани 636 вработени. Во споредба со 2013 година, бројот е намален за 18 вработени поради исполнување на услови за пензија и заради вработување на други работни места.

Квалификациската структура на вработените во Стручната служба на Фондот е поволна, над 60,0% се со висока и виша школска подготовка.

Табела бр.29: Квалификациска структура на вработените во Фондот

Стручна подготовка	2013	Структура	2104	Структура
Висока	314	48,0	305	48,0
Виша	78	11,9	76	11,9
Средна	247	37,8	241	37,9
Ниска	15	2,3	14	2,2
Вкупно	654	100,0	636	100,0

Структурата на вработените според школската подготовка, во 2014 година во однос на 2013 година е на исто ниво.

Табела бр.30. Структура на вработените во Фондот според полот

Филијали Деловници	Мажи		Жени		Вкупно	
	број	структура	број	структура	број	структура
Берово	5	71,4	2	28,6	7	100
Битола	8	34,8	15	65,2	23	100
М Брод	3	50,0	3	50,0	6	100
Валандово	2	50,0	2	50,0	4	100
Велес	7	41,2	10	58,8	17	100
Виница	0	0,0	5	100,0	5	100
Гевгелија	3	33,3	6	66,7	9	100
Гостивар	10	50,0	10	50,0	20	100
Дебар	3	60,0	2	40,0	5	100
Делчево	2	33,3	4	66,7	6	100
Д. Хисар	1	25,0	3	75,0	4	100

Кавадарци	1	8,3	11	91,7	12	100
Кичево	2	25,0	6	75,0	8	100
Кочани	1	10,0	9	90,0	10	100
Кратово	3	75,0	1	25,0	4	100
Кр.Паланка	2	22,2	7	77,8	9	100
Крушево	4	57,1	3	42,9	7	100
Куманово	13	65,0	7	35,0	20	100
Неготино	3	33,3	6	66,7	9	100
Охрид	6	40,0	9	60,0	15	100
Прилеп	8	42,1	11	57,9	19	100
Пробиштип	6	100,0	0	0,0	6	100
Радовиш	2	50,0	2	50,0	4	100
Ресен	4	50,0	4	50,0	8	100
Св Николе	1	14,3	6	85,7	7	100
Струга	5	38,5	8	61,5	13	100
Струмица	8	44,4	10	55,6	18	100
Тетово	19	55,9	15	44,1	34	100
Штип	11	50,0	11	50,0	22	100
Скопје	23	30,7	52	69,3	75	100
Централа	95	41,3	135	58,7	230	100
Вкупно	261	41	375	59	636	100

Од податоците за вработените според полот, се гледа дека во Фондот повеќе се застапени жените, кои на 31.12.2014 година изнесуваат 375 или 59,0% од вкупниот број на вработените, а мажите учествуваат со 41,0%.

Табела бр.31: Движење на бројот на вработените во Стручната служба на Фондот, во периодот од 1995-2014 година

Година	Стручна служба Централа-Скопје	Подрачни единици	Вкупно
1995	221	409	630
1996	226	409	635
1997	217	404	621
1998	216	395	611
1999	214	406	620
2000	218	407	625
2001	209	415	624
2002	216	419	635
2003	217	406	623
2004	218	389	607
2005	233	423	656
2006	256	448	704
2007	254	430	684
2008	254	462	716
2009	251	427	678
2010	263	474	737
2011	258	451	709
2012	245	432	677
2013	233	421	654
2014	230	406	636

Според стручната подготовка просечната бруто плата (декември 2014 година) изнесува:

ВСС	38.208
ВС	33.194
ССС	25.700
НСС	22.038
Вкупно	32.462

Надоместокот на Стручната служба на Фондот во 2014 година изнесува 241,31 милиони денари и истиот во вкупните расходи на Фондот учествува со 0,5 % .

2. Отсекот за актуарство

И во 2014 година, Отсекот за актуарство ги извршуваше редовните задолженија предвидени со Програмата за работа како и сите вонредни активности.

Со цел изготвување на краткорочни, среднорочни и долгорочни проекции вработените во Отсекот за актуарство, на почетокот на 2014 година, врз основа на податоците од Фондот на ПИОМ, Министерството за финансии и Државниот завод за статистика, како и врз основа на досегашните анализи и истражувања, изготвија соодветни претпоставки. По ажурирањето на моделот се креираат различни сценарија и се добиваат излезни резултати за различни параметри значајни за пензискиот систем. Проекциите кои се резултат на претпоставките покажуваат што би се случило во иднина доколку се остварат дадените економски и демографски претпоставки.

Со користење на актуарскиот модел, Отсекот за актуарство во текот на 2014 година изготвуваше различни сценарија, пресметки, анализи и предвидувања за потребите на Фондот и на барање на Министерството за труд и социјална политика, МАПАС и други надворешни институции.

Изготвените сценарија се користат во изработка на Извештајот за пензискиот систем во Република Македонија со актуарски проекции за 2013 година.

Во првото тромесечје од 2014 година, на барање на Министерството за финансии, а за потребите на Светска банка беа изготвени извештаи со статистички податоци за најразлични параметри од пензиската област.

Во тесна соработка со одделението за Буџетска координација, Отсекот за актуарство учествуваше во изработка на проекции за Буџетот на Фондот на ПИОМ за 2015 година и проекции за периодот до 2017 година.

Отсекот за актуарство повторно во соработка со Одделението за буџетска координација, помогна во изработка на финансиските анализи за измените на

постојната систематизација во Фондот на ПИОМ и нејзино прилагодување со Законот за административни службеници.

Како дел од редовните активности секоја година на барање на Агенцијата за супревизија на капитално финансираното пензиско осигурување (МАПАС) за вршење сопствени анализи и пресметки, беа подготвени и доставени детални долгорочни актуарски проекции за бројот на членовите, уплатените придонеси и акумулираните средства во вториот столб.

Отсекот за актурство, редовно во текот на целата година, го следи бројот на членовите во приватните пензиски фондови и ги проектира транзиционите трошоци. Истите се користат при проектирањето на Буџетот на Фондот на ПИОМ.

3. Одделение за внатрешна ревизија

Одделението за Внатрешна ревизија во текот на 2014 година, ги извршува своите редовни работни задачи предвидени во Годишниот план за 2014 година се со цел преку своите наоди, препораки и забелешки и советодавната улога да придонесе во подобрување на работењето во Фондот на ПИОМ.

Внатрешната ревизија ги спроведува своите работни задачи согласно Закон за јавна внатрешна финансиска контрола, Правилник за начинот на извршување на внатрешната ревизија и начинот за известување за ревизијата, Меѓународни стандарди за професионално извршување на внатрешната ревизија, Правилник за Етичкиот кодекс на внатрешните ревизори, Правилник за повелбата за внатрешна ревизија и други акти од областа на внатрешната ревизија.

Во продолжение следува табеларен преглед на спроведени ревизии за период од 01.01.2014 година до 31.12.2014 година, утврдени наоди, препораки и реализирани препораки од тие ревизии.

Табела бр.31: Преглед на спроведени ревизии

Ред. број	НАЗИВ НА РЕВИЗИЈА	БРОЈ НА ПРЕПОРАКИ	БРОЈ НА НАОДИ
1.	Валоризирање на пензиите од датум на остварено право до денес, со определување на критичен датум за состојба кој би останала зачувана во електронско досие.	5	1
2.	Процесот за доделување на станбен простор под закуп на корисници на пензија во домовите на ФПИОМ во Скопје;	5 (7 по претходен извештај)	5 (7 по претходен извештај)
3.	Усогласеност на процесот за начинот и условите за регулирање на статусот на корисниците на становите под закуп во Пензионерскиот дом во Прилеп	6	6
4.	Ревизија на процесот за исплата на навремена, точна и регуларна пензија во ФПИОМ во одделението за исплата на пензиските примања.	7	7
5.	Ревизија на регуларност на исплатата на пензија со највисок износ согласно закон за ПИО и тековните усогласувања	7	7
6.	Ревизија на усогласеност на процесот за начинот на вршење на непосредна контрола на документацијата при поднесување на барање за остварување право.	6	6
ВКУПНО:		38	38

Покрај спроведените ревизии, Внатрешните ревизори на обука од Одделението за Внатрешна ревизија во Фондот на ПИОМ, од крајот на 2014 и во текот на 2015 година посетуваат обука за стекнување на CIPFA Меѓународен сертификат за овластен внатрешен ревизор во јавен сектор, организирана од страна на Овластениот институт за јавни финансии и сметководство (CIPFA) од Англија и Центарот за развој на финансиите (CEF) од Словенија, во соработка со УСАИД и Министерството за финансии на Р. Македонија.

За секоја извршена ревизија спроведени се одделени препораки, со што се овозможени бројни придобивки во ревидираните процеси во ФПИОМ.

Покрај спорведените ревизии одделението за внатрешна ревизија во 2014 година ги изврши и следните активности:

7. Изготвување на квартални извештаи за спроведени препораки.
8. Изготвување на Извештаите и изјавата за квалитет на состојбата за внатрешните контроли од годишниот финансиски извештај согласно Закон за јавна внатрешна финансиска контрола (Службен весник на Република Македонија бр: 90/09).
9. Изготвување на Годишен и Стратешки план за работа на одделение за внатрешна ревизија, кој е одобрен од Директор на ФПИОМ и доставен до Министерство за Финансии, Сектор за имплементација на ФУК, одделение за хармонизација на внатрешна ревизија.
10. Учество во спроведување на препораките за имплементирање на ISSO стандардите.
11. Учество за подготовка на Стратешки план на ФПИОМ 2015-2017.
12. Изготвување на Регистар на преораки по издадени ревизии.
13. Изготвување на Регистар на ризици проценети од внатрешна ревизија за воспоставените контроли.

4. Буџетска контрола

Одделението за буџетска контрола е во рамките на Секторот за финансиски прашања.

Во текот на 2014 година, Одделението за буџетска контрола во целост ги реализираше сите зацртани задачи предвидени со Програмата за работа и со Планот за извршување на финансиски контроли во Фондот на ПИОМ.

Во текот на 2014 година редовно вршеше:

- Ех-анте и Ех-пост контрола на сите склучени финансиски договори на Фондот со другите институции ја следеше нивната реализација;
- Контрола на сите влезни фактури при што е вршена проверка на истите пред да се изврши исплатата;

- Контроли во делот на финансиското работење во некои одделенија, кај што се констатирани одредени процедурални пропусти, кои по нашите укажувања се веднаш отстранети;
- Внатрешна распределна на буџетот согласно ЗЈВФК;
- Изготвување на извештаите и Изјавата за квалитетот и состојбата на внатрешните контроли од Годишниот финансиски извештај;
- Изработка на Стратешки план за спроведување на финансиско управување и контрола;
- Изработка на План за воспоставување и развој на финансиско управување и контрола (Методологија за спроведување на планот);
- Изготвување полугодишни извештаи до Државната комисија за спречување на корупција;
- Редовна контрола на патните и дневните расходи;
- Редовно полугодишно усогласување на базата на корисници на пензии на ФПИОМ со базата на МВР.

Одделението за Буџетска контрола во текот на 2014 год. по препорака на Државниот завод за ревизија, активно учествуваше во изготвувањето на пишаните процедури во Секторот за финансиски прашања, учествуваше во спроведување на препораките за имплементирање и одржување на ISO 9001:2008 стандардот.

Во 2014 година, одделението изврши контрола на процесот на исплата на солидарен фонд, при што беа констатирани 18 наоди и дадени 18 препораки. Дел од наодите и препораките се однесуваа на подобрување на процесот на исплатата на солидарниот фонд, а дел на утврдени неусогласености.

Следна активност беше доставување на податоци за сите корисници на пензии до Министерството за внатрешни работи, со цел утврдување на нивниот статус. При тоа, се констатира дека податоците од двете институции се совпаднаа.

Одделението за буџетска контрола препорачува:

- Да се почитуваат пишаните процедури од страна на сите надлежни во секторите и одделенијата и редовно да се ажурираат согласно промените и новините во работењето;
- Да се продолжи соработката со УВМК и МВР и да се постапува по нивните информации за починати корисници на пензии;
- Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија да склучи договори со сите банки, во договорите да се предвидува банките да ни доставуваат податоци за нивните клиенти, корисниците на пензија кои повеќе од шест месеци немале извршена никаква трансакција, за да може потоа Фондот да изврши проверка.
- Да се продолжи соработката со УВМК и МВР и да се постапува по нивните информации за починати корисници на пензии;
- Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија да склучи договори со сите банки, во кои ќе се предвидува банките да ни доставуваат податоци за нивните клиенти, корисници на пензија кои повеќе од шест месеци немале извршена никаква трансакција, за да може потоа Фондот да изврши проверка.

5. Јавни набавки

Во 2014 година, во Фондот, сите јавни набавки беа спроведени согласно Законот за јавни набавки („Службен весник на РМ” бр. 136/07, 130/08, 97/10 ,53/11, 185/11, 15/13, 148/13, 160/13, 28/14, 43/14, 130/14 и 180/14), со примена на електронски систем за јавни набавки (<https://www.e-nabavki.gov.mk>).

Постапките за доделување на договори за јавни набавки беа водени со: постапка со барање за прибирање на понуди со објавување на оглас(м), кога проценетата вредност на договорот за јавна набавка без вклучен ДДВ е до 5.000 евра во денарска противвредност за стоки услуги и работи, постапка со барање за прибирање на понуди со објава на оглас кога проценетата вредност на договорот за

јавна набавка на стоки и услуги е до 20.000 евра без ДДВ во денарска противвредност, а за работи до 50.000 евра без ДДВ во денарска противвредност, отворена постапка ако вредноста на договорот за јавната набавка изнесуваше 130.000 евра, (односно 200.000 евра за одредени работи) во денарска противвредност за стоки и услуги и 4.000.000 евра во денарска противвредност за работи без вклучен ДДВ и постапка со преговарање без претходно објавување на оглас и постапка во категоријата Други огласи.

Договорниот орган спроведуваше анализа на пазарот со производителите, или економските оператори во Република Македонија и во странство што можат да ги исполнат барањата од техничките спецификации или критериумите за утврдување на способност за поединечен дел на постапката, во зависност од правниот основ за барање согласност од Советот за јавни набавки.

Договорниот орган задолжително бара согласност од Советот пред да го објави огласот за јавна набавка на стоки, услуги и работи и доставува образложение за потребата од набавка за која нема најмалку три, четири и пет економски оператори во Република Македонија и во странство.

Во 2014 година Фондот достави 7 барања до Советот за јавни набавки за добивање согласност.

Во 2014 година се објавени 55 огласи за доделување на договор за јавна набавка, од кои 20 огласи за барање за прибирање на понуди со проценета вредност до 5.000 евра во денарска противвредност за стоки, услуги и работи, 10 огласи за барање за прибирање на понуди со проценета вредност на договорот за јавна набавка за стоки, услуги и работи до 20.000 евра во денарска противвредност, 22 огласи за отворена постапка кога проценетата вредност на договорот за јавна набавка за стоки, услуги и работи е под или над 130.000 евра во денарска противвредност, 1 покана поднесена за доделување на договор за јавна набавка кој завршува со преговарање без објавување на оглас и 3 огласи на други огласи како

“останати” или “неприоритетни услуги” согласно член 17 став 1 алинеја 2 и став 3 од истиот член од Законот за јавни набавки .

Од податоците може да се заклучи дека најмногу огласи за доделување на договор се објавени со отворена постапка и со постапка со барање за прибирање на понуди(м).

Од податоците за постапките со преговарање најчесто користена е постапката согласно законот, доколку договорниот орган не може да закаже електронска аукција од причина што не постои доволна конкуренција и наредна причина за користење на постапката со преговарање без објавување е членот 99 став (1) точка 2) алинеја 6 од законот, кога од технички или уметнички причини, односно од причини врзани за заштита на ексклузивните права, договорот може да го изврши само одреден економски оператор.

Договорниот орган ФПИОМ, во 2014 година, склучи вкупно 58 договори за јавни набавки, и тоа 24 договори со отворена постапка, 17 договори со барање за прибирање на понуди(м), 14 договори со барање за прибирање на понуди со оглас, 1 договор со постапка со преговарање без објавување на оглас и 3 договори за набавка на услуги од членот 17 став 1 алинеја 2 и став 3 од истиот член од Законот за јавни набавки.

Сите склучени договори за јавни набавки се објавени на ЕСЈН <https://e-nabavki.gov.mk> и се достапни на јавноста.

Најкористена е отворената постапка преку која се склучени 24 договори. По отворената постапка, во поглед на склучените договори, доаѓа постапката со барање за прибирање на понуди (м) – 17 склучени договори.

Во 2014 година се поништени 6 постапки поради што не е поднесена ниту една понуда.

При спроведување на постапката за доделување на договор за јавна набавка со електронски средства (преку ЕСЈН) сите дејствија во постапката (објавување на оглас, технички дијалог, тендерска документација, поднесување на

понуди, јавно отворање, евалуација на понудите, закажување на е-аукции, донесување одлуки, известувања за донесени одлуки, за склучен договор, евиденција на постапките со барање за прибирање на понуди) се спроведени во електронска форма, со која се овозможува поголема конкуренција меѓу економските оператори, еднаков третман и недискриминација, транспарентност и интегритет во процесот на доделување на договори за јавни набавки.

Во 2014 година се закажани 33 електронски аукции и 22 покани за поднесување на конечни цени од кои успешно се спроведени (се лицитираше со цените) и беше остварена заштеда на средствата, како на цената, така и во трошоците при спроведување на набавките, со што се обезбедува рационално и ефикасно искористување на средствата во постапките за доделување договори за јавна набавка.

Во постапките за јавни набавки од страна на економските оператори беше поднесена само 1 жалба до Комисијата за јавни набавки при Фондот и истата ја достави до Државната комисија за жалби по јавните набавки и за обжалена постапка е донесена одлука за поништување постапка.

6.Солидарен фонд

Согласно член 115 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување на корисникот на пензија со негова согласност му се запира дел од пензијата за обезбедување средства потребни за исплата на посмртна помош за членовите на неговото семејство и за членување во Здружение на пензионери (членарина).

Согласно Одлуката на регистрираната организација на Сојузот на пензионери за 2014 година, износот за посмртна помош изнесува 120 денари, а за членарина 30 денари месечно.

Посмртната помош за починати корисници на пензија за 2014 година изнесуваше 30.000 денари.

Во 2014 година од корисниците на пензија за Солидарен фонд - посмртна помош се задржани средства во износ од 399.757.920 денари, додека на членовите на семејствата на починатите 13.378 корисници на пензија, се исплатени средства во износ од 401.340.000 денари.

Табела бр.32: Движење на издвоените и исплатени средства за Солидарен фонд- посмртна помош од корисниците на пензија по месеци 2014 година

Месеци	Корисници на пензија	Солидарен фонд	Починати	Исплатени средства
Јануари	275.895	33.107.400	1155	34.650.000
Февруари	275.858	33.102.960	1152	34.560.000
Март	275.920	33.110.400	1100	33.000.000
Април	276.552	33.186.240	1163	34.890.000
Мај	276.983	33.237.960	1115	33.450.000
Јуни	277.258	33.270.960	1107	33.210.000
Јули	277.471	33.296.520	1108	33.240.000
Август	278.110	33.373.200	986	29.580.000
Септември	278.525	33.423.000	982	29.460.000
Октомври	279.080	33.489.600	1159	34.770.000
Ноември	279.411	33.529.320	1164	34.920.000
Декември	280.253	33.630.360	1187	35.610.000
Вкупно		399.757.920	13.378	401.340.000

Издвоените средства за посмртна помош во износ од 399.757.920 денари во однос на исплатените средства во износ од 401.340.000 денари се помали за 1.582.080 денари, што покажува дека исплатените средства за 2014 година не се целосно покриени со издвоените средства за оваа намена, а се користени средства од салдото на средствата на 31.12.2013 година.

Во период од 2010 до 2014 година издвоените и исплатени средства за посмртна помош изнесуваат, и тоа:

Табела бр.33:

Година	Корисници просек	Издвоени средства	Починати корисници	Исплатени средства
2010	262.370	377.910.674	12.617	378.501.162

2011	262.179	377.587.680	13.112	393.360.000
2012	265.764	382.711.152	13.219	396.570.000
2013	272.243	392.031.120	13.374	401.220.000
2014	277.609	399.757.920	13.378	401.340.000

Бројот на починатите корисници на пензија во 2014 година изнесува 13.378 корисници, а во 2010 изнесува 12.617 починати. Во однос на 2010 година бројот на починати корисници во 2014 година е зголемен за 761, а во споредба со 2012 година за 159 корисници.

Во 2014 година бројот на починатите корисници на пензија изнесува 13.378 корисници, или месечен просек од 1115.

Движењето по месеци на починатите корисници на пензија е прикажано во следната табела:

Табела бр34: Број на починати корисниците на пензија во 2014 година по месеци

Месеци	Починати корисници
Јануари	1155
Февруари	1152
Март	1100
Април	1163
Мај	1115
Јуни	1107
Јули	1108
Август	986
Септември	982
Октомври	1159
Ноември	1164
Декември	1187
Вкупно	13.378

Од табелата се гледа дека смртоноста на корисниците на пензија е различна по месеци, исклучок е месец декември каде е најголем бројот на починати корисници и достигнува 1.187 починати за еден месец, а најмал е во септември и изнесува 982 починати корисници.

Стручната служба на Фондот во 2014 година вршеше редовна исплата на посмртната помош на членовите на семејствата на починатите корисници.

10. Информатички систем

Во текот на извештајната 2014 година, во одделението континуирано се работеше на одржување, усовршување и доградување на сите постоечки линии апликативни решенија за поддршка на деловните процеси за извршување на тековните активности во Стручната служба на Фондот :

1. Во делот на регистрација на обврзници и осигуреници

- Редовни измени и дополнување на софтверот за регистрација на осигуреници и обврзници согласно законските промени, одлуки на Владата или други барања.

- Обезбедување дневна ажурност на регистрот на обврзници и осигуреници (пријавите за обврзниците добиени од УЈП, М1/М2/М3 пријавите за осигурениците преземени од порталот на Агенцијата за вработување).

- Активности кои произлегуваат од Законот за ПИО на РМ - Сервисирање на вториот пензиски столб - задолжително капитално финансирано пензиско осигурување.

2. Во делот на матичната евиденција на корисниците на права и исплата на пензиските примања по сите основи:

- Анализа и разрешување на дојавени проблеми од корисниците на софтверот од делот за решавања на правата од ПИО и исплати на пензиските примања.

- Обезбедување апликативно решение за спроведување на законските промени во врска со ревизија на пензиските предмети.

- Обезбедување апликативно решение за спроведување на законските промени во врска со договори за дело и хонорарци.

- Одржување и доградување на софтверското решение на оракл платформата во делот за матична евиденција на корисниците на права и исплатата на пензиските примања.

- Анализирање и разрешување на проблемите во делот на решавање на правата од ПИО и исплата на пензиските примања.

- Редовни измени и дополнување на софтверот за корисниците на права и исплата на пензиските примања согласно законските промени, одлуки на Владата или други барања.

- Проверка и анализа на редовните месечни исплати на пензиските примања на активните корисници кои правото го оствариле по основ на работничко осигурување, по основ на старосно земјоделско осигурување, како и на оние корисници кои правото го оствариле во поранешната ЈНА (воени корисници).

- Донесување по автоматски пат решенија за остварено прво право на старосна, семејна, инвалидска пензија, право на надоместок за телесно оштетување. (П10/П11 пријава) по домашни прописи и меѓународни договори за социјално осигурување, како и решенија во обнова на постапка (конечни решенија со примена на најнови коефициенти за валоризација на плати на ниво на претходна година, како и конечни решенија за правото на инвалидска/семејна пензија по контролен преглед).

3. Во делот на Оцена на работна способност (инвалидност):

- Анализа и поддршка на софтверот за оцена на работната способност.

- Изготвување разни статистички прегледи и извештаи за потребите на службите во Фондот.

- Одржување на апликацијата за архивско работење во прв степен (прием и експедиција на предмети), дописи, известија и заклучоци на Комисијата за уредност и комплетност на документацијата, закажување преглед по барање на осигурениците за оценка на работната способност, распоредување на предметите по комисији, евиденција на предметите пратени и вратени до и од Комисијата за

ревизија на Наодот, оцената и мислењето на Првостепената комисија, евиденција на мислењето на Ревизионата комисија.

4. Учество во имплементација на проектот за дигитализација на старите микрофилмски снимки на М1, М2, М3, М4, М5, М6, М7, М8 и ПС обрасците и Миграција на старите микрофилмски записи од РМС датотеките на ВМС во Виндовс оперативен систем и во ОРАЦЛЕ технологија.

5. Припрема на податоци за осигуреници, обврзници и корисници на права, како и изготвување на прегледи за осигурениците за потребите на Актуарската единица, МТСП, ДЗС.

6. Анализа на претплати по основ на неосновано исплаќање пензии на деца-корисници на семејни пензии постари од 26 години и пензионери кои во исто време се во работен однос.

7. Анализа, спроведување и контрола на апликативното решение на барањето на МТСП во врска со селективното зголемување на пензии (покасно основици) на пензиските примања.

Одделението за Развој на информацискиот систем:

1. Секојдневна активност со која се обезбедуваат редовни распределби на уплатите за придонес, кои секојдневно пристигнуваат на мостната сметка, со која управува Фондот, преку упарување на податоците за уплатите доставени од трезор со податоците за платените МПИН пријави кои ни ги доставува УЈП, за извршување на процесот на распределба на уплатите и податоците меѓу ФПИОМ и приватните пензиски фондови, со контрола и потврдување од МАПАС, за потоа да се дистрибуира дел од парите на институционалната сметка на Фондот, а дел во приватните пензиски фондови. Покрај парите се дистрибуираат и податоците за секое лице. Со извршување на оваа задача се обезбедува приливот на пари за исплата на пензиските примања.

2. Разрешувањето на проблематичните уплати (неконзистентности), во координација со Одделението за контрола на податоците од придонес за ПИО.

Податоците за МПИН пријавите се контролираат во УЈП и потоа се преземаат од таму.

3. Автоматизирање на делови од процесот за дневна распределба, со што се овозможува поголема контрола на процесот и преземање на соодветни мерки при непланирани настани.

4. Информатичка поддршка за надминување на проблеми што се јавуваат при генерирање на решенија за обврзници кај кои настанале промени на податоците во системот за наплата на придонес (Модул за увид и контрола).

Во текот на 2014 година се набавени 180 персонални компјутери, 10 лаптопи, 20 принтери и 20 скенери. Дел од нив се инсталирани и се во употреба, а останатиот дел ќе се инсталира во текот на 2015 година.

Успешно е направена надградба на Оракле базата на податоците од верзија 11.1.0.6 на верзија 11.2.0.3.

За техничка поддршка интервенирано е во 2338 пријавени случаи.

Во четвртиот квартал е фокусирано на солуција за автоматско праќање на листите за стаж по емаил кој беше идеален за фирмите што имаа помал број на вработени.

Согласно Планот за реализирање на работни задачи во 2014 година, Отсекот за скенирање, контрола и архивирање на податоците и документите, во 2014 година ги заврши следните работни задачи:

Формирани се нови папки за работа и архивирање од 483.110 пријави, а на матичарите кои ни доставиле пријави за архивирање им се вратени 63.820 пријави кои не поминале низ процесот и бараат доработка од нивна страна.

Извршена е супервизија на 216 микрофилмови или 1.307.200 слики од дигитализирани микрофилмски ленти и нивно ажурирање во базата со податоци за пребарување и преземање од соодветните служби.

Извршено е скенирање на 483.110 пријави од типот: М4, М8, М1, М2 и ЗЕ4 стари здравствени картони.

Контрола на М-пријави, 411.712 пријави, од кои 281.924 се трајно архивирани и поништени, 59.926 се вратени на доработка како грешни, 60.177 вратени за да се изврши внос во базата на податоци и 9.685 пријави на повторно скенирање.

Завршна контрола е извршена на 422.233 пријави, или 519 папки, за кои е завршена постапката на архивирање, податоците се ажурирани во базата со податоци за пребарување и преземање од соодветните служби.

Дадено е барање за добивање на дозвола за поништување на успешно архивирани пријави од Државниот архив на Република Македонија и Правната служба на фондот.

Сите архивирани пријави се складираани на сервер со стораге-искови за пребарување, преземање и трајно архивирање.

11. Стопанисување со имотот на Фондот

Во 2014 година Одделението за стопанисување со имотот на Фондот, активности беа согласно Ппрограмата за работа усвоена од Управниот одбор за непречено функционирање на домовите за живеење на корисниците на пензија, стопанисување со станбениот и деловен простор, Програмата за реконструкција, адаптација и инвестиционо одржување на објектите на Фондот, филијалите и деловниците, Централата и пензионерските домови, издавање на објектите за одмор и рекреација на вработените во Фондот, обезбедување на документацијата за впишување на објектите во сопственост на Фондот во катарската евиденција и добивање на имотни листови.

Фондот стопанисува со вкупно 15 пензионерски домови од вкупно 37 кои располагаат со 414 станбени единици каде се сместени 451 корисници.

Во 2014 година со Одлука на Владата на Република Македонија на Фондот му е дадено правото на трајно користење на Пензионерскиот дом во Прилеп кој

расплага со 31 стан, од кои два стана се продадени од страна на Министерството за транспорт и врски, со 19 станови стопанисува Фондот на ПИОМ, а 10 станови ги користат корисниците на боречка пензија.

Закупнината се наплаќа со задршка од пензијата, а останатите трошоци (комунални услуги) се наплаќаат посебно. Вкупното задолжување за 2014 година изнесува 3.794.137,00 денари, а наплатените средства од закупнини од изнесува 3.816.913,00 денари или наплата од 100,60%, односно зголемување од 2,38% во споредба со 2013 година.

При ослободување на станови во домовите за живеење на корисниците на пензија, согласно оглас и донесени одлуки од комисиите во филијалите, се склучуваат договори со нови корисници и се пополнуваат слободните станбени единици. Во 2014 година се склучени вкупно 36 нови договори. Домовите се одржуваат и се создадени добри услови за живеење на корисниците на пензија.

Во 2014 година се донесе измена на Законот за пензиското и инвалидското осигурување (“Службен весник на Република Македонија“ бр. 113/14), со кој е предвидено формирање Комисија за сместување на корисници на пензија во домовите за живеење, составена од претставници на Фондот на ПИОМ, Министерство за труд и социјална политика и Министерство за финансии и користење на електронски софтвер за сместување на корисниците на пензија во домовите. Фондот пристапи кон изработка на нов Правилник за начинот и условите за сместување во домовите и становите за живеење со кои управува Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, функцијата и дејноста на овие објекти, како и начинот и условите за нивното работење.

Фондот располага и со деловен простор во домовите за живеење на корисниците на пензија со површина од 8.407,13 м², од кој е издаден 6.468,49 м², а 1.968,64 м² не е. За издавање под закуп на деловниот простор се распишуваат објави за електронско јавно надавање, а посебна Комисија од Фондот врши избор за

издавање на истиот. После донесената одлука за избор се склучува договор и се издава. Во 2014 година склучени се 4 нови договори за деловен простор.

Во 2014 година Фондот на име закупнина за деловен простор има фактурирано 11.879.978,00 денари, а наплатено 11.210.676,00 денари, или тековната наплата е 94,37%. Во овој период од вкупно пренесените побарувања од претходен период во износ од 433.385,00 денари, наплатени се 376.787,00 денари, или 86,94% од пренесените побарувања.

Во истиот период е пресметана и задолжена камата за доцнење на плаќање во износ од 54.116,00 денари и наплатено е 36.979,00 ден., или 68,33%.

Одделението испраќа опомена до закупците за доцнење со плаќање за истите да не бидат тужени или им се раскинат договорите.

Во 2014 година од издавањето на објектите за одмор и рекреација со кои располага Фондот, согласно поднесените барања, беа реализирани 791 ноќевање од страна на вработените заради подобрените услови во одморалиштата. Така, од година во година, сè поголем е бројот на корисници на одморалиштата на Фондот.

Во 2014 година, Одделението вршеше и ажурирање на документација за упис на имотот на Фондот во Агенцијата за катастар на недвижности. Предадените геодетски елаборати во Министерството за транспорт и врски за спроведување на постапката согласно Законот за постапување со бесправни изградени објекти е при крај, па во текот на 2015 година се очекува да заврши постапката и да се регулираат имотно-правните односи за објектите со кои располага Фондот на ПИОМ.

1. Инвестиции во 2014 година

Во 2014 година, извршени се инвестициони активности согласно средствата од Буџетот на Фондот за 2014 година за подобрување на условите за работа на вработените и во домовите за престој на корисниците на пензија.

- Филијали и деловници

Извршени се повеќе инвестициони зафати во филијалите и деловниците:

Во Централата во Скопје, извршена е замена на настрешницата на терасите на четврти кат со нова настрешница од лексан.

Во Прилеп извршена е санација на просторијата за архива, со што се подобри условите и за вработените и за осигурениците, како и заштита на подрумските простории од поголеми дождови.

Во Кичево реконструирана е една просторија која, досега, ја користеше Фондот за здравствено осигурување, со што се доби една целина на просторот на Фондот на ПИОМ.

Во Гевгелија реконструирани се просториите на втори спрат со замена на фасадна столарија, молерски работи, подоплагачки работи и сите простории се доведени во добра состојба.

Во Радовиш извршена е реконструкција на просториите кои ги користи Фондот на ПИОМ со нова столарија, молерисување и други занаетчиски работи.

Во Струга, исто така, е извршена реконструкција на просториите со замена на столарија, молерисување и други занаетчиски работи.

Во Гостивар извршени се молерофарбарски работи, заштитена е главната електро-табла и други занаетчиски работи.

Во Дебар извршена е замена на надворешна столарија, молерофарбарски, водоинсталатерски работи и други занаетчиски работи.

- Домови за живеење

Во домовите за живеење на корисниците на пензија во 2014 година се продолжи со инвестирање во подобрување на условите за сместување на корисниците на пензија.

Во Домот за живеење во Куманово извршена е замена на кровниот покривач со пластифициран лим, како и занаетчиски работи во Клубот на пензионери, со што

се подобрени условите за живеење на корисниците на домот и условите за престој на пензионерите во клубот.

Во домот за живеење во Чаир – Скопје извршена е замена на кровните прозорци, како и кровниот покривач со поставување на пластифициран лим, со што се заокружи кровната конструкција и нема опасност од прокиснување.

Со овие инвестициони вложувања значително се подобрени условите за живеење на корисниците на пензија во пензионерските домови. Фондот и понатаму ќе продолжи со активностите во инвестирање во домовите согласно потребите и расположливите средства за оваа намена.

VI. ЗАКЛУЧОК

Годишниот извештај за работата на Фондот за 2014 година, системски го прикажува остварувањето на сите значајни функции од спроведувањето на пензиското и инвалидско осигурување изразени преку бројни статистички и други показатели.

Воведниот дел во скратена форма ги дава значајните активности на Фондот во 2014 година, а во продолжение на извештајот споредбено и аналитички се прикажани остварените резултати.

Со остварените приходи во 2014 година и пренесените парични средства од 2013 година, Фондот редовно и навремено ги извршуваше обврските кон корисниците на пензија и другите обврски.

Фондот, својата работа во 2014 година ја изврши ефикасно и успешно, што произлегува од деталните податоци за извршување на задачите.

Осигурениците и корисниците на пензија непречено ги остваруваа своите права во Фондот во согласност со Законот, Статутот и другите општи акти на Фондот.

Фондот, исплатата на пензиите ја вршеше во воспоставените рокови и вршеше редовно усогласување на пензиите согласно законските прописи.

* *

*

Управниот одбор на Фондот, на седницата одржана на 23 април 2015 година, го усвои Извештајот за работа на Фондот на ПИОМ во 2014 година.

ДИРЕКТОР НА ФОНДОТ,
В.Д. ДИРЕКТОР АМЕТ DAUTI

УПРАВЕН ОДБОР
ПРЕТСЕДАТЕЛ,
Јасмина Иванова